

MØTEINNKALLING

Formannskapet

Dato: 29.08.2017 kl. 10:00
Sted: Kommunestyresalen
Arkivsak: 17/00048
Arkivkode: 033

Mulige forfall meldes snarest til 78 78 20 00

SAKSKART			Side
Refleksjonsnotat fra VK 15			
Saker til behandling			
44/17	17/00397-2	Søknad om kjøring på barmark - Frode Ludviksen	3
45/17	17/00410-3	Søknad om dispensasjon - Kristoffer Kjæreng-Amundsen	5
46/17	17/00438-2	Søknad om å lande med helikopter på Varangerhalvøya i forbindelse med kartlegging av jaktfalk	7
47/17	17/00455-2	Søknad om dispensasjon for motorferdsel i utmark - Lars Blix Olsen	9
48/17	17/00468-2	Søknad om disp for kjøring med ATV fra Berlevåg til Gulgo for jaktseasonen 2017	11
49/17	17/00431-3	Forskrift om ordensreglement for Berlevåg skole	13
50/17	17/00436-1	Formelt samarbeid mellom skoleeierne i Berlevåg og Båtsfjord kommuner	14

Berlevåg, 22.08.2017

Rolf Laupstad
Ordfører

Refleksjonsnotat fra VK 15 – Se vedlegg

Refleksjonsnotat til VK før neste veiledning.

Dato:

Hva har skjedd siden forrige veiledning?

Noe du/dere har fått bra til?

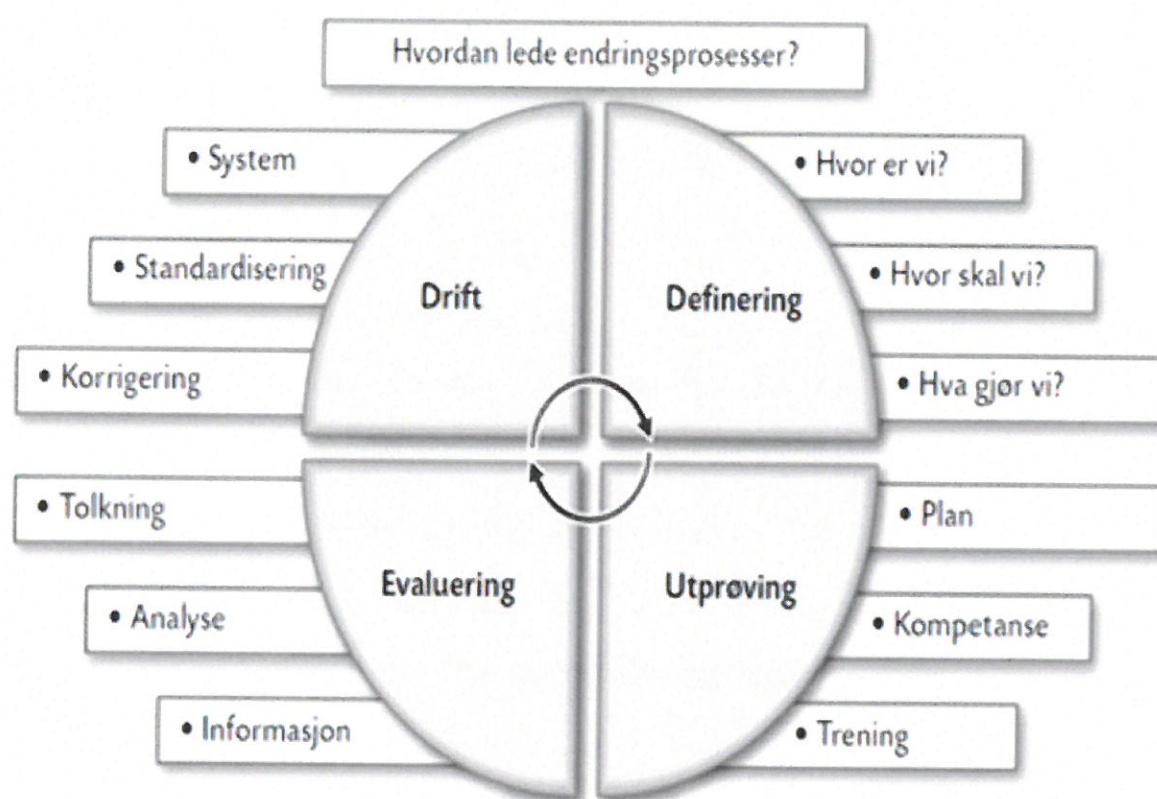
Hva er en problemstilling/ et dilemma/ en «sak» hos deg/ dere nå? (bruk gjerne figuren på neste side til refleksjon).

Hva trenger du veiledning på neste gang?

Hva trenger utviklingsgruppen veiledning på neste gang?

Er det noe du ønsker veiledningsteamet skal bidra med/ presentere neste gang?

Hvor er din skole/kommune nå?

Saker til behandling

44/17 Søknad om kjøring på barmark - Frode Ludviksen

Arkivsak-dok. 17/00397-2
Arkivkode. ---
Saksbehandler Siv Efraimsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	44/17

Forslag til vedtak/innstilling:

Med hjemmel i nasjonal forskrift til lov om motorferdsel i utmark §§ 6 og 7, gir Berlevåg kommune herved tillatelse til kjøring på barmark. Tillatelsen gis i medhold av kommunestyresak 37/91 til Frode Ludviksen.

Vilkår:

Kjøringen skal skje etter følgende tras'e: Fra Stormyra til Gulgo. Kjøringen skal følge traktorvei over Reingjerdet, Julianslåttan og forbi Langvannet. Kjøringen skal følge de gamle sporene og tillatelsen skal fortrinnsvis benyttes når værforholdene gjør det vanskelig å benytte båt.

Tidsrom:

Dispensasjonen gjelder for 5 år.

Antall turer:

Det gis tillatelse til inntil 10 turer i året. Dispensasjonsseddelen skal påføres dato med penn eller annet som ikke kan viskes bort før kjøringen tar til og skal medbringes under kjøringen.

Dispensasjonen trer i kraft 1. juli hvert år.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Bakgrunn:

Frode Ludviksen har i brev av 4/7-17 søkt om fornyelse av dispensasjon for kjøring på barmark til hytte i Gulgo.

Merknader:

I samsvar med tidligere praksis tilrås det at det gis dispensasjon for inntil 10 turer pr. år i fem år.

45/17 Søknad om dispensasjon - Kristoffer Kjæreng-Amundsen

Arkivsak-dok. 17/00410-3
Arkivkode. ---
Saksbehandler Siv Efraimsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	45/17

Forslag til vedtak/innstilling:

Med hjemmel i nasjonal forskrift til lov om motorferdsel i utmark §§ 6 og 7 gis det tillatelse til kjøring på barmark til hyttetomt gnr. 6, bnr. 1, fnr. 78 i Kongfjorddalen.

Det gis tillatelse å kjøre inntil 12 turer for transport av materiale fra vei og til hyttetomt. Det gis også tillatelse til 1 tur med maskin med kranmuligheter i forbindelse med reising av hytta.

Dispensasjonsseddelen skal påføres dato med penn eller annet som ikke kan viskes bort før kjøringen tar til og skal medbringes under kjøring.

Det forutsettes at det tas tilbørlig hensyn til naturen i området og at det vises særlig varsomhet ved nedbør.

Vedlegg:

Kart

Saksframstilling:

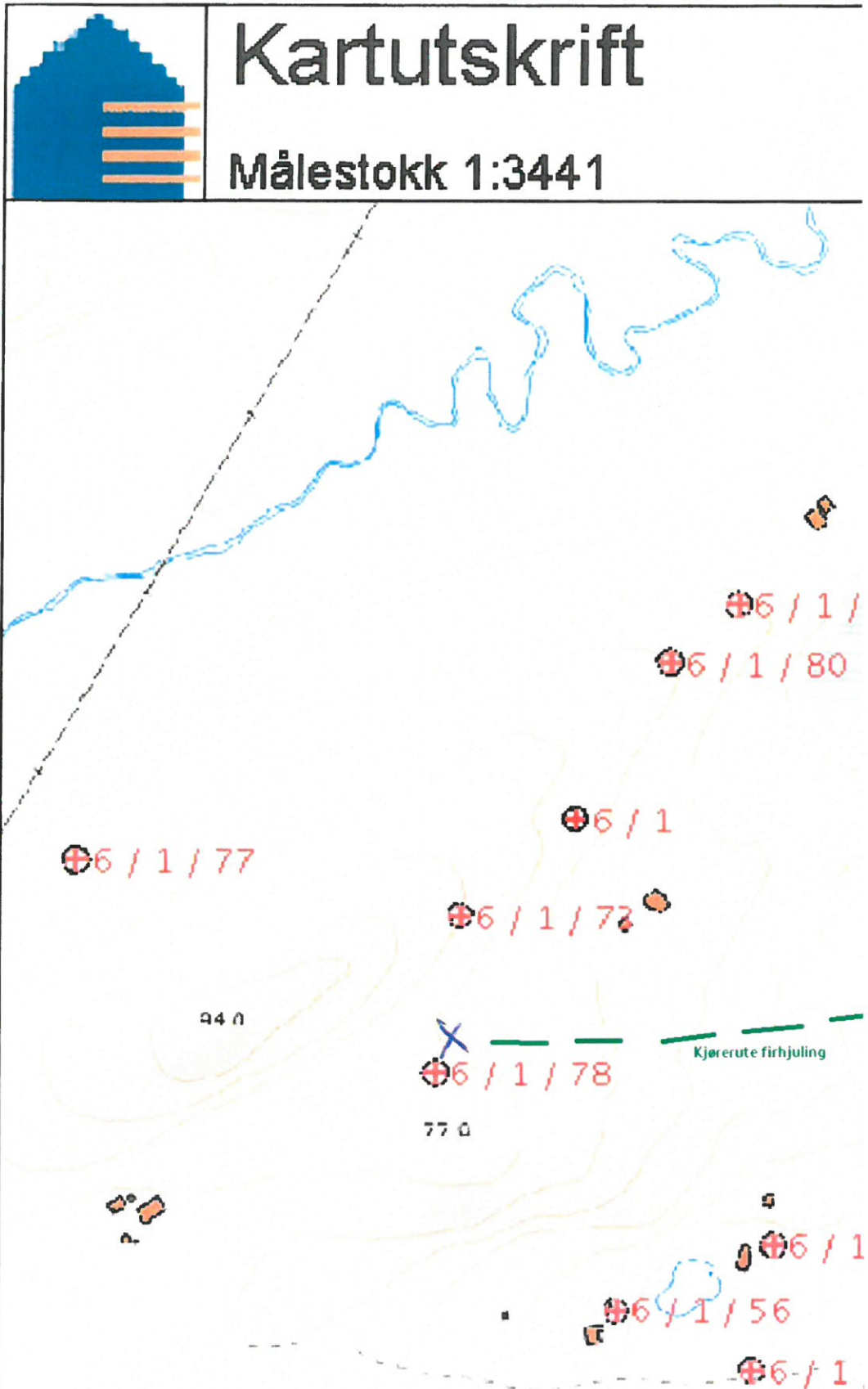
Bakgrunn:

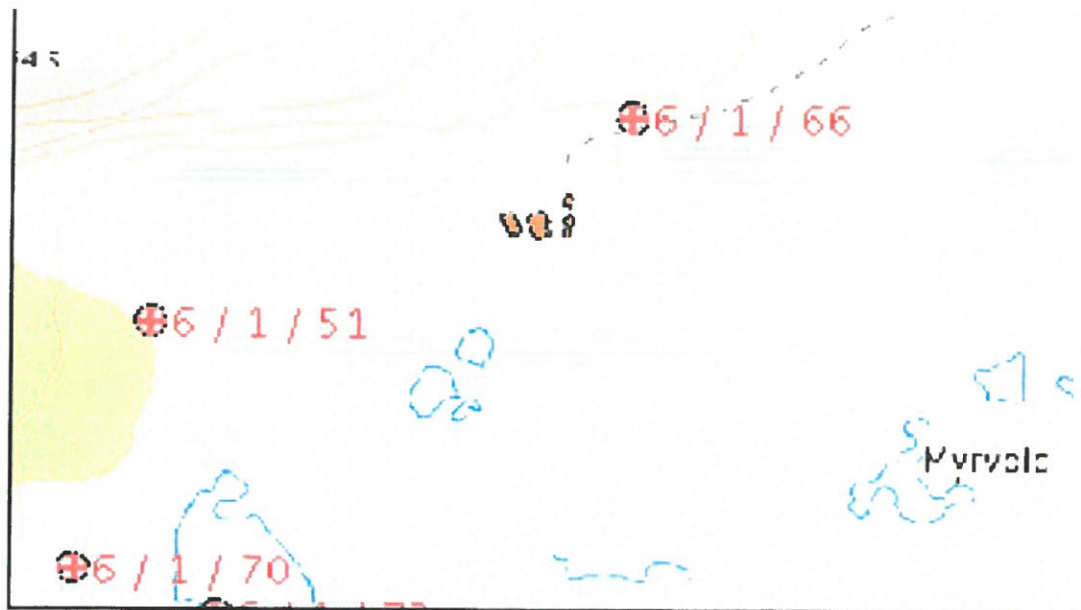
Kristoffer Kjæreng-Amundsen har i brev av 13/7-17 søkt om dispensasjon for kjøring med hjullaster i forbindelse med bygging av hytte gnr. 11, bnr. 1, fnr. 78 i Kongsfjorddalen. Snekkerfirma som skal frakte hytta mener de vil bruke 12 turer i forbindelse med arbeidet.

Det søkes også om en tur med maskin med kranmuligheter i forbindelse med reising av enkelte deler av hytta.

Merknader:

46/17 Søknad om å lande med helikopter på Varangerhalvøya i forbindelse med kartlegging av jaktfalk

Arkivsak-dok. 17/00438-2
Arkivkode. ---
Saksbehandler Siv Efraimsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	46/17

Forslag til vedtak/innstilling:

Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra gis landingstillatelse med helikopter på inntil 10 landinger i perioden 29/8-17 – 30/9-17 i potensielle hekkeområder i fjelldaler i Berlevåg kommune.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Bakgrunn:

UiT-Norges Arktiske Universitet har i brev av 28/7-17 søkt om landingstillatelse med helikopter i forbindelse med kartlegging av jaktfalk i perioden 1. august – 30. september 2017.

COAT (Climate-ecological Observatory for Arctic Tundra) er et langsiktig overvåkningsprogram som ledes av UiT. Det har til hensikt å dokumentere effektene av klimaendringer på økosystemer i nordlige høyfjellsområder og arktisk tundra. Varangerhalvøya er COATs fokusområde på det norske fastlandet.

I utgangspunktet planlegges det ikke for landing, men det kan bli aktuelt å gå ned på utvalgte lokaliteter ved tvil om art for en hekkeplass.

Merknader:

47/17 Søknad om dispensasjon for motorferdsel i utmark - Lars Blix Olsen

Arkivsak-dok. 17/00455-2
Arkivkode. ---
Saksbehandler Siv Efraimsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	47/17

Forslag til vedtak/innstilling:

Med hjemmel i nasjonalforskrift til lov om motorferdsel i utmark §§ 6 og 7, gir Berlevåg kommune herved tillatelse til kjøring på barmark. Tillatelsen gis i medhold av kommunestyresak 37/91 til Lars Blix Olsen.

Det gis dispensasjon for kjøring med ATV fra vei og til hytte ved buetjern i Kongsfjorddalen, gnr. 4, bnr. 1 og fnr. 24 for frakt av materialer.

Det gis dispensasjon for inntil 10 turer i perioden 01.09.17 – 30.09.18.
Dispensasjonen gjelder ikke i perioden 05.05.18 – 30.06.18.

Dispensasjonsseddelen skal påføres dato med penn eller annet som ikke kan viskes bort.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Bakgrunn:

Lars Blix Olsen har i brev av 15/8-17 søkt om dispensasjon for motorferdsel i utmark. Søknaden gjelder forbruk av ATV fra parkeringsplassen til hyttefeltet ved Buetjern og til hytte gnr. 4, bnr. 1, fnr. 24.

Formålet er å frakte byggemateriale, samt fjerning av gammelt rask.

Lars Blix Olsen fikk innvilget tilsvarende dispensasjon i 2016, men den ble ikke benyttet pga. svært vått terreng og kjøringen ville ha gitt merker i terrenget.

Merknader:

48/17 Søknad om disp for kjøring med ATV fra Berlevåg til Gulgo for jaktseasonen 2017

Arkivsak-dok. 17/00468-2
Arkivkode. ---
Saksbehandler Siv Efraimsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	48/17

Forslag til vedtak/innstilling:

Med hjemmel i nasjonal forskrift til lov om motorferdsel i utmark §§ 6 og 7 gis det tillatelse til kjøring på barmark med ATV til Stefan Eilertsen fra Stormyra til Gulgo i forbindelse med elgjakta 2017.

Det gis dispensasjon for inntil 5 turer. Dispensasjonsseddelen skal påføres dato med penn eller annet som ikke kan viskes bort.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Bakgrunn:

Stefan Eilertsen har i brev av 22/8-17 søkt om dispensasjon for kjøring med ATV fra Stormyra og til Gulgo i forbindelse med elgjakta 2017.

Merknader:

Det har tidligere vært vanlig å innvilge slike søknader i forbindelse med elgjakta.

49/17 Forskrift om ordensreglement for Berlevåg skole

Arkivsak-dok. 17/00431-3
Arkivkode.
Saksbehandler Ragnar Olsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	49/17
2 Kommunestyret	28.09.2017	

Forslag til vedtak/innstilling:

Forskrift om ordensreglement for Berlevåg skole vedtas.

Vedlegg:

Forskrift om ordensreglement for Berlevåg skole.
Lovvedtak 82 (2016-2017)
Ordensreglement Udir-8-2014 (rundskriv)
Referat fra elevrådet ved Berlevåg skole.
Referater fra SU/SMU og elevrådet

Saksframstilling:

Opplæringsloven § 9 A- 10 Ordensreglementet slår fast at grunnskolen skal ha ordensreglement godkjent av kommunen- skoleeier, og kommunen skal gi forskrifter om ordensreglementet.

§ 9A- 10 Ordensreglementet

Kommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte grunnskole, og fylkeskommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte vidaregåande skole.

Reglementet skal gi reglar om rettane og pliktene til elevane så langt dei ikkje er fastsette i lov eller på annan måte. Reglementet skal innehalde reglar om orden og oppførsel, om kva tiltak som kan nyttast mot elevar som bryt reglementet, og om korleis slike saker skal behandlast.

Skolen kan berre nytte tiltak som er fastsette i ordensreglementet. Tiltaka skal ikkje innebere fysisk refsing eller anna krenkjande behandling. Før det blir teke avgjerd om tiltak, har eleven rett til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda.

Ordensreglementet skal gjerast kjent for elevane og foreldra. Kravet i forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav c om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

§9A-11 Bortvisning

Kommunen kan fastsetje i ordensreglementet at grunnskoleelevar kan visast bort frå undervisninga dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Elevar på 1. til 7. årstrinn kan visast bort for enkelttimar eller resten av dagen, og elevar på 8. til 10. årstrinn kan visast bort for opp til tre dagar.

Fylkeskommunen kan fastsetje i ordensreglementet at elevar i vidaregåande skole kan visast bort frå undervisninga i opp til fem dagar dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Det kan like eins fastsetjast at elevar kan visast bort for resten av skoleåret dersom brota er særleg alvorlege.

Rektor kan vedta bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. Fylkeskommunen kan vedta at ein elev i vidaregåande skole skal visast bort for resten av skoleåret. Om ikkje kommunen eller fylkeskommunen fastset noko anna, kan rektor gi lærarar høve til å vise bort elevar frå si eiga undervisning for ei opplæringsøkt, men ikkje meir enn to klokketimar.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal ein ha vurdert andre tiltak. Foreldra skal varslast før ein elev på 1. til 7. årstrinn blir bortvist for resten av dagen.

Begrunnelsen for at bestemmelsen om forskrift om ordensreglement er flyttet til kap. 9 A, er at ordensreglementet gir felles regler for skolesamfunnet og er med på å gi elevene et trygt og godt skolemiljø. Reglementet er viktig for å ha tydelige og forutsigbare regler i skolehverdagen.

Flyttingen av bestemmelsene understreker koblingen mellom reguleringen av elevenes skolemiljø og ordensreglementet.

Høringer og uttalelser

Rådsorganene ved Berlevåg skole har behandlet forskriftene om ordensreglement for Berlevåg skole.

Ut fra det legges forslag til forskrift om ordensreglement for Berlevåg skole frem til politisk behandling og vedtak.

Bakgrunn:

Ordensreglementet som gjelder i dag ble sist oppdatert i mars 2012. Det er behov for å revidere forskriftene, spesielt med tanke på de endringer som har vært i skolen siden 2012. Det gjelder både utviklingen generelt, bruken av teknologi og internett og endringer i opplæringsloven.

Fra 1. august 2017 er reglene om forskrift for ordensreglement flyttet fra § 2-9 (opphevet) og til Kap. 9 A Elevenes skolemiljø, § 9A-10 Ordensreglement §2-10 (oppheves) om bortvisning flyttet til § 9A- 11 Bortvisning.

Merknader:

Ordensreglement for Berlevåg skole

Hjemmel

Vedtatt av skoleeier i Berlevåg kommune xx.xx.2017 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 9 A-10.

1. Formål

Berlevåg skole skal være et sted der alle trives og får muligheten til å prestere og bidra. Ordensreglementet skal legge til rette for et trygt og godt skolemiljø for elevene, fremme gode arbeidsvaner og orden og ivareta elevenes helse.

Reglementet skal bidra til å fremme Berlevåg skoles visjon og verdier. Skolens visjon er å forme gode lagspillere for framtida, med likeverd, trygghet og motivasjon som sine fremste verdier.

2. Virkeområde

Ordensreglementet gjelder i skoletiden, det vil si i den tiden barna er elever. Dette innebærer både timer og friminutt, samt aktiviteter som ekskursjoner og skoleturer. Det som skjer i det digitale rom på skolens intranett, undervisningssystemer, ved SMS e.l. vil kunne omfattes av ordensreglementet. Elevenes atferd på skoleveien vil også kunne omfattes av reglementet.

Ordensreglementet må ses i sammenheng med «Plan for trygt og godt skolemiljø - Berlevåg skole». Planen gir skolen føringer for arbeidet med forebygging, avdekking og håndtering av krenkende hendelser, samt for hvordan et kontinuerlig og systematisk arbeid skal drives.

Ordensreglementet er utarbeidet på bakgrunn av opplæringsloven § 9 A-10. Planen skal sikre at elevene ikke blir utsatt for krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Skolen plikter å gjøre ansatte, elever og foresatte kjent med dette ordensreglementet.

3. Elevenes rettigheter

Som elev har du krav på

- At alle behandler deg på en skikkelig måte som et likeverdig menneske
- At andre viser deg respekt og lar dine eiendeler være i fred
- Å slippe å oppleve fysisk, psykisk eller verbal trakassering og mobbing eller utestenging
- Et trygt og godt skolemiljø

4. Elevenes plikter

Som elev har du plikt til å

- Behandle andre på en skikkelig måte som et likeverdig menneske
- Vise respekt for andre og la deres og skolens eiendeler være i fred
- Ikke trakassere, mobbe eller utestenge noen, verken fysisk, psykisk eller verbalt
- Arbeide for å skape et trygt og godt skolemiljø
- Møte presis, ha med det du trenger, holde arbeidsro og gjøre skolearbeid til avtalt tid
- Holde skolens område rent og ryddig

5. Orden

Elevene skal

- Møte presist til timer og avtaler
- Møte forberedt til opplæringen

Ordensreglement Berlevåg skole

- c) Gjøre skolearbeidet til avtalt tid
- d) Ha med nødvendig utstyr
- e) Holde orden med skolesaker/utstyr
- f) Rydde etter seg

6. Atferd

Elevene skal

- a) Behandle medelever, ansatte og andre som de møter i skolehverdagen med respekt, høflighet og omtanke
- b) Være til stede i undervisningstimene
- c) Holde arbeidsro i timene
- d) Rette seg etter beskjeder fra ansatte
- e) Ta vare på alt som tilhører skolen og følge skolens regler for bruk av hjelpemidler og annet spesialutstyr
- f) Vise nettvett og følge skolens regler for bruk av mobiltelefoner, datautstyr og digitalt utstyr

7. Regler

- a) Alle som er på skolen skal si fra hvis noen blir ertet, plaget eller utestengt (jf. oppl § 9 A-3-5).
- b) Elevene skal oppholde seg på skolens område i skoletiden.
- c) Elevene skal ha hjelm når de bruker sykkel, rullebrett, alpint utstyr e.l. på skolevei, skolens område og ekskursjoner.
- d) Godteri er ikke tillatt uten avtale (ved tur o.l.).
- e) Voldsom eller farlig lek er ikke tillatt. «STOPP»-regel gjelder for alle.
- f) Snøball er ikke lov å kaste mot andre personer, kun på anvist blink.
- g) Mobiltelefon, smartklokker o.l. kommunikative midler er ikke tillatt på skolen. Telefonen kan i visse tilfeller brukes etter avtale med lærer.
- h) Skolens digitale verktøy skal bare brukes i faglig sammenheng. Brukere må ikke oppsøke eller offentliggjøre innhold av rasistisk, nazistisk, pornografisk eller på annen måte krenkende karakter.
- i) Fotografering eller filming av elever og ansatte skal ikke skje uten vedkommendes tillatelse.
- j) Elevene er personlig ansvarlige for skolens eiendeler som lånes ut til dem.
- k) Det er forbudt å oppbevare, bruke, omsette eller motta tobakk, snus, alkohol eller andre rusmidler på skolens område eller i skolens umiddelbare nærhet, eller ved arrangementer som skolen er ansvarlig for.
- l) Det er forbudt å ha med seg farlige gjenstander eller gjenstander som kan virke forstyrrende for andre.

8. Sanksjoner

Alle konsekvenser ved regelbrudd skal være av en slik art at eleven forstår hvilke regler som er brutt og hvorfor skolen må reagere på dette. Eleven skal, hvis det er mulig, få anledning til å gjøre opp for seg.

Berlevåg skole vil normalt benytte en/flere av følgende sanksjoner ved regelbrudd:

- a) Anmerkning
- b) Kontakt med foresatte
- c) Skriftlig melding til elev/foresatte
- d) Pålegg om oppgaver for å rette opp skade som er påført skolens/medelevers eiendom eller eiendeler (rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging og lignende)
- e) Tilstedeværelse på skolen før eller etter skoletid i forbindelse med samtaler eller for å utføre pålagte oppgaver
- f) Endre friminutt med hensyn til tid og oppholdssted

Ordensreglement Berlevåg skole

- g) Beslaglegge gjenstander som kan forstyrre arbeidsro, skremme medelever eller utøve skade. Disse kan hentes av foresatte.
- h) Sette ned karakter i orden og/eller oppførsel etter gjentatte regelbrudd dersom foresatte på forhånd er varslet, jfr. forskrift til oppl § 3-5 til § 3-7. Ved særlig grove enkelthendelser kan også karakter settes ned, jf. forskrift til oppl § 3-5.
- i) Bortvisning fra undervisningen for enkelttimer eller bortvisning for resten av dagen (oppl § 9 A-11). Det er bare rektor som kan bestemme bortvisning fra mer enn én opplæringsøkt. Hvis eleven sendes hjem skal foresatte varsles.
- j) Bortvisning fra undervisningen inntil tre dager (gjelder kun 8. – 10. trinn, oppl § 9 A-11). Gjelder ved gjentatte brudd på ordensreglementet eller dersom eleven truer med eller utøver vold. Før vedtak om bortvisning skal skolen ha vurdert andre tiltak.
- k) Økonomisk erstatningskrav for skolens eiendeler dersom denne/disse er mistet eller ramponert, jf. skadeserstatningsloven § 1-1 og § 1-2.
- l) Fysisk adskillelse i situasjoner der det er fare for at eleven kan skade seg selv eller andre. Ved slik bruk av nødvergerett/plikt skal voksen stanse eleven og deretter melde fra til rektor og elevens foreldre. Eleven skal ha tilsyn av minst en voksen etter en slik hendelse.
- l) Anmeldelse av straffbare forhold

Sanksjoner kan bare benyttes overfor den eller de elevene som har gjort seg skyldig i brudd på ordensreglementet, og skal stå i forhold til elevens atferd. Kollektiv avstraffelse er ikke tillatt.

Skolen kan ikke benytte andre sanksjoner enn de som er omtalt i dette reglementet.

Elevene skal ikke straffes på en nedverdiggende måte.

9. Saksbehandling

- a) Eleven har rett til å forklare seg og bli hørt før det besluttes sanksjoner eller treffes vedtak.
- b) Ved alvorlige eller gjentatte regelbrudd (jfr. §§ 4 og 5) der det er aktuelt med sanksjoner som nevnt i § 6 punktene h - j, skal det fattes vedtak etter forvaltningsloven § 2.
- c) Elevens foresatte skal varsles og ha rett til å uttale seg før vedtak fattes.
- d) Vedtaket kan påklages av elev/foresatte etter forvaltningsloven § 28. Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt de foresatte har mottatt enkeltvedtaket, jfr. forvaltningsloven § 29. En eventuell klage kan rettes til skolen som har fattet enkeltvedtaket. Dersom skolen ikke omgjør vedtaket, vil klagen bli sendt til skoleeier ved rådmann. Hvis skoleeier ikke gir klager medhold, sender skolen klagen til Fylkesmannen i Finnmark som er endelig klageinstans.

10. Ikrafttredelse

Alle brukerorgan og organisasjoner skal ha fått mulighet til å uttale seg til skolens samarbeids- og skolemiljøutvalg. Utvalget behandler saken før skoleeier foretar sluttbehandling.

Ordensreglementet trer i kraft fra vedtaks dato hos skoleeier. Det kan endres ved behov.

Lovvedtak 82

(2016–2017)

(Første gangs behandling av lovvedtak)

Innst. 302 L (2016–2017), jf. Prop. 57 L (2016–2017)

I Stortingets møte 22. mai 2017 ble det gjort følgende

vedtak til lov

om endringer i opplæringslova og friskolelova (skolemiljø)

I

I lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa gjøres følgende endringer:

§ 2-9 oppheves.

§ 2-10 oppheves.

§ 2-12 tredje ledd skal lyde:

For private grunnskolar gjeld også §§ 2-2, 2-5 første, andre, tredje og sjette ledd, 2-11, 8-2, 9-1, 9-2, 9-3, 9-4, 9-5, 9-6, *kapittel 9 A*, §§ 10-1, 10-2, 10-6, 10-6a, 10-9, 11-1, 11-2, 11-4, 11-7, 11-10, 13-3b, 13-7a, 13-10, 14-1, 14-4, 15-3 og 15-4.

§ 3-7 oppheves.

§ 3-8 oppheves.

§ 4-6 femte ledd oppheves. Nåværende sjette til niende ledd blir femte til åttende ledd.

§ 4-6 femte ledd skal lyde:

Før det blir gjort vedtak om heving etter krav frå *lærebedrifta*, skal lærlingen, praksisbrevkandidaten eller lærekandidaten kunne forklare seg munnleg for den som skal gjere vedtaket.

Kapittel 9a skal lyde:

Kapittel 9 A Elevane sitt skolemiljø

§ 9 A-1 *Verkeområde for kapitlet*

Kapitlet her gjeld for elevar i grunnskolen og den vidaregåande skolen. Kapitlet gjeld òg for elevar som deltek i leksehjelpordningar og i skolefritidsordningar, med unntak av §§ 9 A-10 og 9 A-11.

§ 9 A-2 *Retten til eit trygt og godt skolemiljø*

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-3 *Nulltoleranse og systematisk arbeid*

Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av kapitlet blir oppfylte. Rektor har ansvaret for at dette blir gjort.

§ 9 A-4 *Aktivitetsplikt for å sikre at elevar har eit trygt og godt psykososialt skolemiljø*

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal varsle rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Rektor skal varsle skoleeigaren i alvorlege tilfelle.

Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarast undersøkje saka.

Når ein elev seier at skolemiljøet ikkje er trygt og godt, skal skolen så langt det finst eigna tiltak sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det same gjeld når ei undersøking viser at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø.

Skolen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i skolen sitt arbeid.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til femte ledd.

§ 9 A-5 Skjerpa aktivitetsplikt dersom ein som arbeider på skolen, krenker ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, utset ein elev for krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering, skal vedkommande straks varsle rektor. Rektor skal varsle skoleeigaren. Dersom det er ein i leiinga ved skolen som står bak krenkinga, skal skoleeigaren varslast direkte av den som fekk mistanke om eller kjennskap til krenkinga. Undersøking og tiltak etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd skal setjast i verk straks.

§ 9 A-6 Fylkesmannen si handheving av aktivitetsplikta i enkeltsaker

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til Fylkesmannen etter at saka er teken opp med rektor.

Fylkesmannen skal avgjere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 er oppfylt. Dersom saka ikkje er teken opp med rektor, eller om det er under ei veke sidan ho vart teken opp, skal Fylkesmannen avvise saka, med mindre særlege grunnar gjer dette urimeleg. Det same gjeld dersom saka ikkje gjeld skolemiljøet på skolen der eleven går når saka blir meldt til Fylkesmannen.

Skolen og skoleeigaren skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som Fylkesmannen meiner må til for å greie ut saka. Fylkesmannen skal sørgje for at involverte elevar blir høyrde. Kva som er best for elevane, skal vere eit grunnleggjande omsyn i Fylkesmannen si saksbehandling.

Kjem Fylkesmannen til at skolen ikkje har oppfylt aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5, kan Fylkesmannen vedta kva skolen skal gjere for å sørgje for at eleven får eit trygt og godt skolemiljø. Det skal setjast ein frist for gjennomføringa av vedtaket, og

Fylkesmannen skal følgje opp saka. Fylkesmannen kan vedta reaksjonar etter skolen sitt ordensreglement, jf. § 9 A-10, eller at ein elev skal byte skole, jf. § 8-1 fjerde ledd.

Avgjerda til Fylkesmannen er eit enkeltvedtak og kan påklagast etter reglane i forvaltningsloven. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

§ 9 A-7 Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningsloven. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningsloven som om det var gjort enkeltvedtak.

§ 9 A-8 Elevdeltaking i arbeidet med skolemiljøet

Elevane skal få ta del i planlegginga og gjennomføringa av arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø.

Elevrådet kan oppnemne representantar til å varetta elevane sine interesser overfor skolen og styresmaktene i skolemiljøsaker. Dersom det finst eit arbeidsmiljøutval eller liknande organ ved skolen, kan elevane møte med opp til to representantar når utvalet behandlar saker som gjeld skolemiljøet. Representantane skal bli kalla inn til møta med talerett og rett til å få meininga si protokollert. Dei skal ikkje vere til stades når utvalet behandlar saker som inneheld opplysningar som er omfatta av lovfesta teieplikt.

Representantane skal få den informasjonen dei treng, men ikkje opplysningar som er omfatta av lovfesta teieplikt. I den mon det trengst, har dei rett til opplæring for å skjønne oppgåvene og fritak frå undervisninga.

§ 9 A-9 Informasjonsplikt og rett til å uttale seg

Skolen skal informere elevane og foreldra om rettane i dette kapitlet. Skolane skal òg informere om aktivitetsplikta etter §§ 9 A-4 og 9 A-5 og om høvet til å melde saka til Fylkesmannen etter § 9 A-6.

Dersom skolen finn ut at noko ved skolemiljøet kan skade helsa til elevane, skal elevane og foreldra snarast mogleg varslast om det.

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet, elevrådet og foreldra skal haldast informerte om alt som er viktig for skolemiljøet, og så tidleg som mogleg takast med i arbeidet med skolemiljøtiltak. Dei har rett til innsyn i all dokumentasjon som gjeld det systematiske arbeidet for eit trygt og godt skolemiljø, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som er viktige for skolemiljøet.

§ 9 A-10 *Ordensreglement*

Kommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte grunnskole, og fylkeskommunen skal gi forskrift om ordensreglement for den enkelte vidaregåande skole.

Reglementet skal gi reglar om rettane og pliktene til elevane så langt dei ikkje er fastsette i lov eller på annan måte. Reglementet skal innehalde reglar om orden og oppførsel, om kva tiltak som kan nyttast mot elevar som bryt reglementet, og om korleis slike saker skal behandlast.

Skolen kan berre nytte tiltak som er fastsette i ordensreglementet. Tiltaka skal ikkje innebere fysisk refsing eller anna krenkjande behandling. Før det blir teke avgjerd om tiltak, har eleven rett til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda.

Ordensreglementet skal gjerast kjent for elevane og foreldra. Kravet i forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav c om kunngjering i Norsk Lovtidend gjeld ikkje.

§ 9 A-11 *Bortvising*

Kommunen kan fastsetje i ordensreglementet at grunnskoleelevar kan visast bort frå undervisninga dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Elevar på 1. til 7. årstrinn kan visast bort for enkelttimar eller resten av dagen, og elevar på 8. til 10. årstrinn kan visast bort for opp til tre dagar.

Fylkeskommunen kan fastsetje i ordensreglementet at elevar i vidaregåande skole kan visast bort frå undervisninga i opp til fem dagar dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Det kan like eins fastsetjast at elevar kan visast bort for resten av skoleåret dersom brota er særleg alvorlege.

Rektor kan vedta bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. Fylkeskommunen kan vedta at ein elev i vidaregåande skole skal visast bort for resten av skoleåret. Om ikkje kommunen eller fylkeskommunen fastset noko anna, kan rektor gi lærarar høve til å vise bort elevar frå si eiga undervisning for ei opplæringsøkt, men ikkje meir enn to klokkeimar.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal ein ha vurdert andre tiltak. Foreldra skal varslast før ein

elev på 1. til 7. årstrinn blir bortvist for resten av dagen.

§ 9 A-12 *Tvangsmulkt*

For å sikre gjennomføringa av vedtak etter § 9 A-6 fjerde ledd kan Fylkesmannen og klageinstansen fastsetje tvangsmulkt for skoleeigaren. Avgjerd om tvangsmulkt kan gjerast samtidig med vedtak etter § 9 A-6 fjerde ledd eller seinare.

Ei avgjerd om tvangsmulkt får verknad når skoleeigaren ikkje held fristen for gjennomføring av vedtaket etter § 9 A-6 fjerde ledd, og mulkta går inn til vedtaket er oppfylt. Ei avgjerd om tvangsmulkt får ikkje verknad dersom det blir uråd å rette seg etter vedtaket og den ansvarlege ikkje kan noko for dette.

Avgjerda om tvangsmulkt skal behandlast i samsvar med reglane i forvaltningsloven kapittel IV og V. Skoleeigaren har ikkje klagerett.

Mulkta går til statskassa. I særlege tilfelle kan tvangsmulkta reduserast eller falle bort.

Departementet kan gi forskrift om kva slags tvangsmulkt som kan nyttast, og om kor stor mulkta skal vere.

§ 9 A-13 *Straffansvar*

Med bøter, fengsel i opp til 3 månader eller begge delar blir den straffa som forsettleg eller aktlaust, og alvorleg eller gjentekne gonger, bryt plikta etter § 9 A-4 første og andre ledd og § 9 A-5. Med bøter, fengsel i opp til 3 månader eller begge delar blir rektoren straffa som forsettleg eller aktlaust, og alvorleg eller gjentekne gonger, bryt plikta etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd.

Dersom § 9 A-4 første til fjerde ledd eller § 9 A-5 er brotne av nokon som handlar på vegner av skolen, kan skoleeigaren straffast, jf. straffeloven § 27.

Fristen for forelding av straffansvaret er 5 år.

§ 9 A-14 *Erstatningsansvar og bevisbyrde*

Reglane i lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning kapittel 2 gjeld for saker om psykososialt skolemiljø etter reglane i dette kapitlet.

Dersom det i saker etter første ledd ligg føre tilhøve som gir grunn til å tru at skoleeigaren ikkje har følgd reglane i eller i medhald av kapittel 9 A om psykososialt skolemiljø, skal dette leggjast til grunn med mindre skoleeigaren gjer noko anna truleg.

§ 9 A-15 *Forskrift om skolemiljøet*

Departementet kan gi forskrift om krav til skolemiljøet.

§ 15-2 andre ledd skal lyde:

Departementet er klageinstans for enkeltvedtak om inntak og spesialundervisning i den vidaregåande

opplæringa, enkeltvedtak om opplæring i inntil to år ekstra etter § 3-1 femte ledd, enkeltvedtak om særskild språkopplæring etter § 3-12 og enkeltvedtak om fysiske miljøforhold etter § 9 A-7.

II

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar gjøres følgende endringer:

§ 2-4 andre ledd skal lyde:

Opplæringslova kapittel 9 A om elevane sitt skolemiljø gjeld også for skolar godkjende etter lova her, med unntak av §§ 9 A-10 og 9 A-11. Departementet er klageinstans for vedtak etter § 9 A-7 om det fysiske skolemiljøet.

§ 3-9 skal lyde:

§ 3-9 *Ordensreglement*

Kvar skole skal ha eit reglement med rettane og pliktene til elevane så langt dei ikkje er fastsette i lov eller på annan måte. Reglementet skal innehalde reglar om orden og oppførsel, om kva tiltak som kan nyttast mot elevar som bryt reglementet, og om korleis slike saker skal behandlast.

Skolen kan berre nytte tiltak som er fastsette i ordensreglementet. Tiltaka skal ikkje innebere fysisk refsing eller anna krenkjande behandling. Før det blir teke avgjerd om tiltak, har eleven rett til å forklare seg munnleg for den som skal ta avgjerda.

Ordensreglementet skal gjerast kjent for elevane og foreldra.

§ 3-10 skal lyde:

§ 3-10 *Bortvising*

Styret kan fastsetje i ordensreglementet at grunnskoleelevar kan visast bort frå undervisninga dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Elevar på 1. til 7. årstrinn kan visast bort for enkelttimar eller resten av dagen, og elevar på 8. til 10. årstrinn kan visast bort for opp til tre dagar.

Styret kan fastsetje i ordensreglementet at elevar i vidaregåande skole kan visast bort frå undervisninga i opp til fem dagar dersom dei bryt reglementet i alvorleg grad eller fleire gonger. Det kan like eins fastsetjast at elevar kan visast bort for resten av skoleåret dersom brota er særleg alvorlege.

Den daglege leiaren kan vedta bortvising etter å ha rådført seg med lærarane til eleven. Heimfylket kan vedta at ein elev i vidaregåande skole skal visast bort for resten av skoleåret. Heimfylket kan ikkje overlate til skolen å gjere slikt vedtak. Norske vidaregåande skolar i utlandet gjer sjølv vedtak om bortvising. Om ikkje styret fastset noko anna, kan den daglege leiaren gi lærarar høve til å vise bort elevar frå si eiga undervisning for ei opplæringsøkt, men ikkje meir enn to klokketimar.

Før det blir gjort vedtak om bortvising, skal ein ha vurdert andre tiltak. Foreldra skal varslast før ein elev på 1. til 7. årstrinn blir bortvist for resten av dagen.

Avgjerd om bortvising er enkeltvedtak, og reglane i forvaltningsloven gjeld. Departementet er klageinstans.

III

Loven gjelder fra det tidspunktet Kongen bestemmer.

Olemic Thommessen

president

Ordensreglement Udir-8-2014

Rundskrevet omhandler blant annet hvem som skal fastsette ordensreglementet, hvordan det skal utformes, hva som skal og bør reguleres og hva som ikke kan reguleres i ordensreglementet.

Reglene gjelder både for grunnskolen og videregående skole.

Rundskriv Publisert: 25.11.2014

[Forord av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen.](#)

Innhold

- [1. Innledning](#)
- [2. Hvem gjelder et ordensreglement for?](#)
- [3. Hva er formålet med ordensreglementet?](#)
- [4. Hvem har ansvar for å fastsette et ordensreglement?](#)
- [5. Hvordan skal et ordensreglement utformes?](#)
- [6. Når gjelder ordensreglementet?](#)
- [7. Hva reguleres i et ordensreglement?](#)
  - [7.1 Generelt](#)
  - [7.2 Rettigheter og plikter](#)
  - [7.3 Orden og oppførsel](#)
  - [7.4 Skolemiljø og øvrig regulering](#)
- [8. Hvilke tiltak kan benyttes begrunnet i opplæringen?](#)
- [9. Hvilke sanksjoner kan innføres for brudd på ordensreglementet?](#)
  - [9.1 Sanksjoner](#)
  - [9.2 Bortvisning](#)
  - [9.3 Skolebytte](#)
  - [9.4 Gjensitting](#)
  - [9.5 Nedsatt karakter i orden eller oppførsel](#)
  - [9.6 Midlertidig inndragning av gjenstander](#)
  - [9.7 Anmeldelse, etterforskning og bruk av fysisk makt](#)
- [10. Saksbehandlingsregler ved bruk av sanksjoner eller innføring av tiltak](#)

---

1. Innledning

Kommunen og fylkeskommunen skal gi forskrifter om ordensreglement for den enkelte grunnskole og videregående skole, jf. opplæringsloven § 2-9 og § 3-7. Private skoler skal også ha et ordensreglement, jf. privatskoleloven § 3-9 og opplæringsloven § 2-12.

Et ordensreglement kan bidra til å få et mer velfungerende skolesamfunn ved at det gis regler om hvordan elevene skal ha det, hva elevene kan og ikke kan gjøre på skolen, og hva som skjer hvis reglene brytes. Dette rundskrevet skal være et hjelpemiddel for kommuner/fylkeskommuner og skoler både ved utforming av reglement og ved bruk av ordensreglementet i praksis.

2. Hvem gjelder et ordensreglement for?

Ordensreglementet retter seg hovedsakelig mot elever i grunnskole eller videregående skole. Reglementet vil også være viktig for rektor, ansatte og foreldre/foresatte til elever ved skolen.

Bestemmelsene om ordensreglement i opplæringsloven gjelder ikke for opplæring for voksne etter opplæringsloven kap. 4A, eller ved opplæring i bedrift etter opplæringsloven kap. 4.

3. Hva er formålet med ordensreglementet?

Læring, trygghet, trivsel, respekt og toleranse er sentrale formål med opplæringen i Norge. For å fremme slike verdier, og for å oppnå et godt læringsmiljø for elevene, er det viktig å ha klare rammer. Noen felles regler for hele skolesamfunnet, i form av et ordensreglement, kan bidra til å gi et godt og trygt skolemiljø. Det er viktig å ha klare og forutsigbare regler i skolehverdagen. Bevissthet rundt hva som er skolens syn på ønsket og akseptabel atferd, vil også gjøre oppfølging av uønsket atferd enklere.

Elevene skal selv ta del i å skape en god skole. Kapittel 9a i opplæringsloven viser både til elevenes rett til et godt fysisk og psykososialt miljø, og til at elevene skal engasjeres i arbeidet for helse, miljø og trygghet på skolen. Elevråd, skolemiljøutvalg/skoleutvalg og samarbeidsutvalg, der elever er representert, er viktige samarbeidsorganer ved utformingen av et ordensreglement, og de må også høres før et ordensreglement fastsettes.

Reglementet bør i så stor grad som mulig være positivt utformet, slik at man i større grad fokuserer på hvordan man vil ha det på skolen enn hvordan man ikke vil ha det. Ordensreglementet skal være med på å skape et godt forhold både mellom elever, og mellom elever, lærere og andre ansatte.

Det er viktig at skolen ser elevenes utfordringer, skaper gode relasjoner og jobber sammen med elever og foreldre/foresatte for å hindre uønsket atferd. Her vil også andre ressurser og hjelpemidler enn de som kommer frem av ordensreglementet være sentrale. Skolen kan bruke ordensreglementet til å tydeliggjøre sitt idégrunnlag for å skape gode vilkår for læring og trivsel. Selv om ordensreglementet primært skal vise til atferd knyttet opp mot sikkerhet, miljø og undervisning, bør ikke reglementet kun vise til plikter og sanksjoner.

4. Hvem har ansvar for å fastsette et ordensreglement?

Det er kommunen eller fylkeskommunens plikt å sørge for at det blir fastsatt et ordensreglement for hver skole de eier. At ansvaret ligger hos skoleeier følger eksplisitt både av opplæringsloven § 2-9 og § 3-7. Det er ikke nødvendig at skoleeier ved kommunestyret eller fylkestinget selv vedtar ordensreglementet. Skoleeier kan delegerer myndighet til å fastsette ordensreglement, f.eks. til rektor på skolen. Det er viktig at en delegering av slike styringsoppgaver er trygg og forsvarlig. Selv om kompetansen er delegert, har kommunen eller fylkeskommunen fortsatt ansvaret for at ordensreglement er fastsatt i tråd med loven.

Skoleeier kan

1. delegerer myndigheten til den enkelte skole, som kan fastsette sitt eget ordensreglement
2. vedta en lokal forskrift om ordensreglement som er felles for alle skolene i kommunen/fylket
3. fastsette fellesregler for alle skolene i en lokal forskrift, men delegerer til den enkelte skole å gi særregler tilpasset lokale forhold

Der skolene er delegert muligheten til å gi utfyllende regler, må disse reglene være i tråd med det vedtatte ordensreglementet.

På skoler godkjent etter privatskoleloven er ansvaret lagt til skolens styre, jf. privatskoleloven § 5-2 bokstav d. Innholdet i privatskoleloven § 3-9 er ellers tilsvarende opplæringsloven § 2-9 og § 3-7. Private skoler omhandles ikke spesielt i dette rundskrevet.

5. Hvordan skal et ordensreglement utformes?

Et ordensreglement er en forskrift etter forvaltningsloven § 2. Det betyr at berørte institusjoner eller organisasjoner skal gis anledning til å uttale seg før forskriften vedtas, endres eller oppheves, jf. forvaltningsloven § 37.

Dette kan i praksis gjøres ved at forslag til ordensreglement og begrunnelser for dette sendes til uttalelse til f.eks. samarbeidsutvalget, skolemiljøutvalget/skoleutvalget, elevrådet, foreldrerådet og de ansattes organisasjoner ved skolen. Brukerorganene skal alltid høres.

I tillegg kan det være hensiktsmessig å høre andre instanser som kan ha interesse i å uttale seg, og/eller som kan komme med verdifulle erfaringer eller synspunkter. Det bør alltid settes en frist for å uttale seg. Fristen må være lang nok til at de som ønsker å uttale seg får tid til å sette seg ordentlig inn i saken.

Forskriften må oppfylle formkravene i forvaltningsloven § 38. Det må i forskriften opplyses om forskriftens hjemmel og hvem som har vedtatt forskriften. Dersom andre enn kommune og fylkeskommune vedtar forskriften, må det foreligge et gyldig vedtak om delegering. Forskriften må betegnes som en "forskrift om (...)". Det er ikke et krav at ordet ordensreglement benyttes.

En forskrift om ordensreglement er unntatt fra kravet om kunngjøring i Norsk Lovtidend (Lovdata). Opplæringsloven krever i stedet at ordensreglementet gjøres kjent for elevene og foreldre/foresatte, f. eks. ved utdeling til alle elevene og brev med hjem. For å sikre etterlevelse av ordensreglementet er det viktig med god informasjon, ikke kun til elever, men også til foreldre/foresatte. Utdanningsdirektoratet anbefaler at skolen tar reglementet aktivt opp med elever og foreldre/foresatte, f.eks. ved å gjennomgå reglementet i klassen og ta opp ordensreglementet på foreldremøte.

Ordensreglementet bør ikke være så omfattende og komplisert at elever og foreldre/foresatte ikke forstår innholdet. Dersom ordensreglementet er omfattende, kan det være hensiktsmessig at skole/skoleeier lager en oppsummering av innholdet som deles ut til elever og foreldre/foresatte sammen med det fullstendige ordensreglementet. Vi vil også anbefale at ordensreglementet er tilgjengelig på skolens hjemmeside.

Det er viktig at elever og foreldre/foresatte gjør seg kjent med reglementet. Mange skoler krever derfor at elever og foreldre signerer på at de har lest og forstått reglementet. Reglementet er imidlertid ingen avtale, og er gjeldende overfor elevene selv om de ikke har signert en slik bekreftelse.

Det er ingen fast struktur på et ordensreglement.

Et eksempel på hvordan et ordensreglement kan struktureres

Forskrift om ordensreglement for grunnskolene i Lillevik kommune

Hjemmel: Fastsatt av Kommunestyret i Lillevik kommune 1. januar 2014 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 2-9.

- § 1 Formål
- § 2 Virkeområde
- § 3 Elevenes rettigheter
- § 4 Elevenes plikter
- § 5 Orden
- § 6 Oppførsel
- § 7 Sanksjoner
- § 8 Saksbehandling
- § 9 Ikrafttredelse

Ordensreglementet endres ved behov, og etter at brukerorgan og organisasjoner har fått mulighet til å uttale seg.

6. Når gjelder ordensreglementet?

Ordensreglementet gjelder i skoletiden, det vil si i den tiden barna/ungdommene er elever. Det vil innebære både timer og friminutt, og aktiviteter som skoleturer. Dersom elever på videregående skole har fritimer og befinner seg utenfor skolens område, vil ikke dette omfattes av skoletiden. Om forhold skjer i skolens faktiske eller digitale rom har ikke betydning. Også det som skjer i det digitale rom på skolens intranett, undervisningssystemer, ved SMS e.l. vil kunne omfattes av

ordensreglementet.

SFO og leksehjelp er ikke en del av skoletiden, og vil dermed ikke omfattes av skolens ordensreglement. SFO skal ha egne vedtekter, jf. opplæringsloven § 13-7, og bør opprette sitt eget ordensreglement. Det bør også utarbeides regler for leksehjelpen.

På en del områder kan slike regler samsvare med reglementet for skolen, men det er f.eks. ikke hjemmel for bortvisning fra SFO eller leksehjelp. Opplæringsloven kapittel 9a om skolemiljø gjelder også for SFO. I tillegg plikter kommunen å sørge for at elevene har et godt psykososialt miljø også på leksehjelpen, jf. forskrift til opplæringsloven § 1A-1.

I forarbeidene til § 2-9 og § 3-7 i opplæringsloven vises det til at så lenge reglene begrunnes direkte i skolegangen, kan reglene til en viss grad ha virkning utenfor skolen¹. Det vises her særskilt til at elevenes atferd på skoleveien vil kunne omfattes av reglementet.

Også gratis skoleskyss etter opplæringsloven kap. 7 vil henge så tett sammen med skolegangen at den vil kunne reguleres av ordensreglementet. Det innebærer at det kan innføres sanksjoner mot f.eks. mobbing og andre krenkelser, også når dette oppstår på skoleveien. I de tilfellene der det er uklart om forholdet kan reguleres i ordensreglementet eller ikke, må det foretas en skjønnsmessig vurdering. I en slik vurdering vil momenter som om forholdet har betydning for undervisningen og læringssituasjonen, kunne være sentrale.

Man kan ikke regulere elevenes oppførsel på fritiden i et ordensreglement. Skolen kan f.eks. ikke kreve at eleven holder mobiltelefonen hjemme fra skolen. En slik bestemmelse vil i mange tilfeller gå ut over elevens fritid. I tillegg vil problemene mobiltelefonen gir i undervisningen kunne avhjelpes ved å fastsette i ordensreglementet at mobiltelefonen ikke kan brukes i skoletiden.

Når det kommer til mobbing eller andre krenkelser, vil grensene mellom skole og fritid kunne utviskes. Dette gjelder også for mobbing som skjer i det digitale rom. Selv om krenkelsene skjer utenfor skolens område og utenfor skoletiden, vil disse kunne sanksjoneres etter skolens ordensreglement dersom de har sterk nok tilknytning til skolen og skolemiljøet. Mobbing eller andre krenkelser som skjer utenfor skoletiden og som er foranlediget av skolesituasjonen eller setter preg på den, vil derfor kunne omfattes av ordensreglementet. Dette kan f.eks. være trusler som har direkte betydning for elevens skolehverdag².

---

¹ NOU 1995:18 punkt 30.2.2.

² Se Nordrum, *Utdanningsrettslige emner (Jakhelln og Welstad red.)* 2012 s. 379-386 for nærmere om denne grensen.

7. Hva reguleres i et ordensreglement?

7.1 Generelt

Ordensreglementet skal regulere elevenes rettigheter og plikter på skolen, så lenge dette ikke er fastsatt i annet regelverk, jf. opplæringsloven § 2-9 og § 3-7. Reglementet skal inneholde regler om oppførsel, regler om hvilke sanksjoner som kan brukes mot elever som bryter reglementet, og regler om fremgangsmåten når slike saker skal behandles (saksbehandlingsregler). Det er ellers opp til den enkelte kommune, fylkeskommune eller skole å avgjøre hvilke regler man ønsker i ordensreglementet.

Bestemmelsene i ordensreglementet bør utformes så tydelig og forståelig som mulig, slik at det fremstår som klart hva som er tillatt og ikke tillatt på skolen. Det er ikke ønskelig med bestemmelser som fører til usikkerhet og ulike tolkninger hos forskjellige brukergrupper.

7.2 Rettigheter og plikter

Reglementet skal regulere hva elevene har rett til, og hva elevene plikter å gjøre/ikke gjøre. Henvisningen til rettigheter og plikter er i utgangspunktet ikke ment å vise til rettigheter som elevene allerede er sikret gjennom opplæringsloven med forskrifter, f.eks. retten til vurdering,

gratisprinsippet osv. Direkte gjentakelser av opplæringslovens regler kan fremstå som unødvendige og gjøre reglementet mindre tilgjengelig for elever og foreldre/foresatte.

Ordensreglementet kan imidlertid basere seg på og utdype rettigheter som finnes i loven, uten å vise direkte til det som står i regelverket. Man kan f.eks. utlede mange konkrete rettigheter og plikter ut av retten til å ha et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf. opplæringsloven § 9a-1. Dersom man fastsetter i ordensreglementet at elevene har en rett til å bli behandlet med respekt og omtanke, har de en tilsvarende plikt til å behandle andre med respekt og omtanke, og skolen skal følge opp dersom det ikke skjer.

Dersom alle rettighetene og pliktene skolen ønsker å omtale er tatt inn andre steder i ordensreglementet, f.eks. under orden og oppførsel, må ikke skoleeier eller skole ha egne paragrafer/punkter om rettigheter og plikter i reglementet.

Selv om man ikke nødvendigvis bør henvise til rettigheter og plikter etter opplæringsloven, er det viktig å huske på at man ikke kan fravike disse reglene eller reglene i annet regelverk i ordensreglementet. Ordensreglement kan for eksempel ikke brukes til å frata en elev retten til spesialundervisning etter opplæringsloven, innføre tiltak som strider med ytrings- eller trosfriheten, eller åpne for forhold som straffeloven forbyr.

Dersom det i ordensreglementet er inntatt regler som følger av andre lover eller forskrifter, kan det være hensiktsmessig å henvise til disse i reglementet.

7.3 Orden og oppførsel

Det er viktig at det gis klare rammer for god orden og god oppførsel i ordensreglementet. Dette er viktig både av hensyn til daglige enkelthendelser, og fordi grunnlaget for vurdering i orden og oppførsel er i hvilken grad eleven følger skolens ordensreglement, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-5. Det er ikke adgang til å sette ned karakteren i orden eller oppførsel dersom forholdet ikke er regulert i ordensreglementet. Elever skal være kjent med hva som blir vektlagt i vurderingene av orden og oppførsel, jf. § 3-1. Selv om orden ikke nevnes eksplisitt i § 2-9 og § 3-7, følger det av tittelen «ordensreglement» og av § 3-5 at orden må reguleres i reglementet.

Formålet med vurdering i orden og oppførsel er, i tillegg til å gi informasjon om elevens orden og oppførsel på skolen, å bidra i elevens sosialiseringssprosess og skape et godt psykososialt miljø, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-2. Skolen må regulere hva som faller inn under orden, og hva som faller inn under oppførsel i ordensreglementet. Orden går på forberedelse, arbeidsvaner og arbeidsinnsats. Her vil f.eks. manglende innleveringer, problemer med punktlighet og forglemt utstyr og læremidler komme inn. Vurdering i oppførsel går på all oppførsel på skolen, både mot elever, lærere og andre ansatte. Det skal klargjøres hva som er ønsket og hva som er uønsket atferd. Elever skal bl.a. vise hensyn og respekt for andre. Eksempler på oppførsel som ikke aksepteres er mobbing og andre krenkelser, bråk og skulk.

Noen eksempler på regler for orden og oppførsel

§ 4 Orden

Elevene skal ha god orden. Det er god orden å

- møte presis på skolen og til undervisningen
- ha skolesakene i orden
- ha med nødvendige læremidler og utstyr
- gjøre arbeid man blir pålagt så godt man kan og til rett tid

§ 5 Oppførsel

Elevene skal ha god oppførsel. Det er god oppførsel å

- være hyggelige og høflige mot hverandre
- være rolig i timene
- ikke banne eller bruke annet grovt språk
- ikke mobbe eller på andre måter krenke andre fysisk, verbalt eller digitalt
- ikke være voldelig eller komme med trusler
- vise respekt for skolens og andres eiendeler
- ikke røyke, snuse eller være påvirket av rusmidler
- ikke ha med farlige gjenstander eller våpen

på skolens område

- ikke fuske eller forsøke å fuske på prøver eller innleveringer
- være på skolen og delta i undervisningen hele skoledagen

Det understrekes at den enkelte kommune/fylkeskommune står fritt til å velge om fravær skal føre til nedsatt karakter i orden eller i oppførsel, jf. § 3-5. Det bør fastsettes tydelige regler for fravær og forsentkomming i ordensreglementet. Her kan det bl.a. avklares når forsentkomming vil gå over i en times fravær, og hvordan skolen kan reagere ved forsentkomming.

Skolen kan ha en ordning der læreren låser døren når timen begynner, for å kreve at elever som kommer for sent skal melde seg til f.eks. administrasjonen eller rektor. Etter en vurdering av elevens grunn til å komme for sent og om dette har skjedd gjentatte ganger, blir det avgjort om eleven bør få mulighet til å komme inn i timen. Dersom eleven ikke slipper inn i klasserommet, vil dette være å regne som en beslutning om bortvisning. Vilklårene for bortvisning i opplæringsloven § 2-10 og § 3-8 må da være oppfylt, se pkt. 9.2.

Alle skoler skal ha et system for å registrere elevenes tilstedeværelse, jf. § 3-39. Fra og med 8.årstrinn skal alt fravær føres på vitnemålet i timer og dager, men fravær som dokumenteres ved f.eks. legeerklåring skal ikke påvirke karakteren i orden eller oppførsel. Fravær, orden og oppførsel skal ikke få innvirkning på vurderingen i fag, men mye fravær kan føre til at læreren ikke kan vurdere elevens kompetanse i fag, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-3.

7.4 Skolemiljø og øvrig regulering

Det bør komme frem i ordensreglementet hvordan skolen skal håndtere mobbing og andre krenkelser. Reglene om skolemiljø i opplæringsloven kapittel 9a må følges. Ordensreglementet bør utformes slik at det hjelper til med å ivareta og supplere disse reglene. Ordensreglementet bør oppdateres jevnlig slik at det også dekker utfordringer som kan oppstå i skolemiljøet som følge av bruk av ny teknologi, for eksempel digital mobbing.

Ordensreglementet bør ha bestemmelser om f.eks. ulovlige gjenstander, rusmidler og tobakk, fusk, fotografering og bruk av internett og elektronisk utstyr (som mobil og nettbrett). Mange skoler vil ha egne ønsker for skolemiljøet og lokale utfordringer som de mener det er viktig å regulere.

Det er ikke hjemmel for å forby bruk av religiøse hodeplagg der ansiktet synes, som hijab og turban, i ordensreglementet. Et slikt forbud vil trolig også stride med religionsfriheten, jf. EMK art. 9. Det kan på den annen side være adgang til å fastsette regler i ordensreglementet for bruk av, eller forbud mot, hodeplagg som dekker hele eller deler av ansiktet i undervisningen, eksempelvis niqab eller burka. Hensynet bak dette er blant annet at disse kan hindre kommunikasjonen mellom elev og lærer. For nærmere vurdering av dette viser vi til Justisdepartementets tolkningsuttalelser.

Dersom ordensreglementet har vedlegg, f.eks. et IKT-reglement, må det gå klart frem av ordensreglementet at vedlegget også er en del av reglementet. Slike vedlegg må på samme måte som resten av ordensreglementet høres, jf. forvaltningsloven § 37.

8. Hvilke tiltak kan benyttes begrunnet i opplæringen?

Alle sanksjoner skal fastsettes i ordensreglementet. Sanksjoner må likevel avgrenses mot mindre inngripende tiltak, som elevene kan oppleve som en straff, men der formålet ikke vil være å straffe eleven. Slike tiltak følger av skolens rett til å organisere og lede undervisningen, og må ikke fastsettes i ordensreglementet. Opplærings- og ordensmessige tiltak kan f.eks. være at to elever ikke lenger får sitte ved siden av hverandre, at elever må lese høyt eller skrive på tavlen, eller får beskjed fra lærer om å legge mobiltelefon ned i sekken. Det er også adgang til å plassere en elev i en annen klasse begrunnet i læringssituasjonen.

En nedsatt ordenskarakter vil f.eks. ofte være et resultat av gjentatte brudd på ordensreglementet, uten at det i seg selv vil være en sanksjon, se punkt 9.5.

Et ordensmessig tiltak kan også være at mobiltelefon, snus e.l. tas fra eleven etter en eller flere

advarsler. Se nærmere om dette under punkt 9.6 om midlertidig inndragning av gjenstander.

Skolen skal jobbe aktivt og systematisk for å fremme et godt psykososialt miljø, der den enkelte elev skal kunne oppleve trygghet og sosial tilhørighet⁵, jf. opplæringsloven § 9a-3. Det innebærer at skolen på eget initiativ kan sette i verk tiltak for å sørge for at elevenes rettigheter etter opplæringsloven kapittel 9a er oppfylt, uten at dette reguleres i ordensreglementet. I tillegg må skolen snarest mulig behandle saken og fatte enkeltvedtak hvis foreldre eller elever ber om tiltak som angår det psykososiale miljøet, jf. opplæringsloven § 9a-3 tredje ledd. Selv om det i ordensreglementet bør vises til at f.eks. mobbing og andre krenkelses ikke er tillatt, er det ikke praktisk å ramse opp alle aktuelle tiltak for å forhindre dette i ordensreglementet. Det kan f.eks. være aktuelt med rådgivning hos sosiallærer, spesialpedagogiske tiltak og skolemøting for å komme frem til bakgrunnen for krenkelsene og for å hindre slike hendelser i fremtiden.

Formålet med tiltak etter § 9a-3 er ikke å sanksjonere enkeltelever, men å skape et godt psykososialt miljø for alle elever. Dersom hensikten er å straffe den som påføres tiltaket, vil det dreie seg om en sanksjon som må reguleres i ordensreglementet. Det må vurderes konkret ut fra formålet med tiltaket om det vil være en sanksjon eller ikke.

---

⁵ [Retten til et godt psykososiale miljø Udir-2-2010](#)

9. Hvilke sanksjoner kan innføres for brudd på ordensreglementet?

Ordensreglementet skal blant annet inneholde regler om hvilke sanksjoner som skal kunne brukes mot elever som bryter reglementet, jf. opplæringsloven § 2-9 og § 3-7. Skolene kan selv velge hvilke av sanksjonene i deres ordensreglement de ønsker å benytte ved konkrete tilfeller av brudd på reglementet.

Eksempler på sanksjoner

Alle sanksjoner må være fastsatt i skolens ordensreglementet.

Sanksjoner kan f.eks. være

- inndragning av gjenstander
- bortvisning
- gjensitting

Andre virkemidler kan f.eks. være

- meldeplikt til administrasjonen ved forsentkomming
- anmerkning

9.1 Sanksjoner

I utgangspunktet er alle sanksjoner der hensikten er å straffe en elev et inngrep overfor denne eleven. Slike inngrep krever hjemmel i lov. Sanksjoner som reguleres i ordensreglementet vil ha hjemmel i opplæringsloven § 2-9 eller § 3-7. Det er derfor svært viktig at alle sanksjoner som skal brukes er fastsatt i ordensreglementet, og at de ansatte på skolen forholder seg til det som står i ordensreglementet. Det går en grense for hvilke sanksjoner man i det hele tatt kan ta inn i et ordensreglement. Fysisk refsing og annen krenkende behandling kan ikke benyttes. Opplæringsloven angir her en etisk og skjønnsmessig vurdering av den enkelte straffemetode, der for eksempel uthenging og latterliggjøring av elever vil være ulovlig. Det er også bare den/de elevene som har gjort seg skyldig i reglementsbrudd som kan få sanksjoner. Kollektiv avstraffelse er ikke tillatt. Opplæringsloven har heller ikke bestemmelser for å tvangsgjennomføre sanksjoner.

Bortvisning er en mulig sanksjon, jf. opplæringsloven § 2-10 og § 3-8. I § 3-8 omtales i tillegg tap av retten til videregående opplæring som en mulig sanksjon ved vedvarende svært alvorlige ordensbrudd eller forsømmelser av plikter i videregående skole. Foruten dette angir ikke opplæringsloven hvilke sanksjoner som kan fastsettes. Den enkelte kommune, fylkeskommune og skole avgjør selv hvilke sanksjoner de ønsker å innføre. Forarbeidene nevner muntlig eller skriftlig kritikk fra lærer eller rektor, gjensitting, og fremmøte utenfor ordinær skoletid som aktuelle sanksjoner.

Det kan være hensiktsmessig at skoleeier avklarer nærmere hvem, lærer eller rektor, som kan avgjøre hvilke reaksjoner som skal benyttes ved brudd på reglementet. Dette gjelder ikke sanksjoner der det i regelverket er avklart hvem som skal ta avgjørelsen, f.eks. ved bortvisning.

Alle reaksjoner må stå i forhold til alvorlighetsgraden av et brudd på ordensreglementet. Det innebærer at det må være forholdsmessighet mellom forseelse og reaksjon. Der en elev har bråket en gang i timen vil f.eks. en anmerkning eller en samtale med lærer eller rektor kunne gjøre nytten. En sanksjon bør gis så snart etter reglementsbruddet som mulig. En reaksjon må heller ikke innebære usaklig forskjellsbehandling eller være basert på usaklige hensyn.

Elever eller foreldre/foresatte kan være erstatningsansvarlige for hærverk e.l. Dette trenger man ikke å regulere i ordensreglementet, da erstatningsreglene følger av skadeerstatningsloven. Ordensreglementet kan ikke omgå erstatningsreglene, men det kan være fornuftig å ha egne regler i ordensreglementet der eleven kan gis anledning til å utbedre skadene selv (f.eks. ved å rydde søppel, vaske gulv, fjerne tagging).

9.2 Bortvisning

Bortvisning er som nevnt den eneste sanksjonen for brudd på ordensreglementet som omtales i opplæringsloven. Kommunen kan fastsette i ordensreglementet at elever på 1.-7. årstrinn kan vises bort fra undervisningen i enkelttimer eller resten av dagen, og at elever på 8.-10. årstrinn kan vises bort fra undervisningen i inntil tre dager, jf. opplæringsloven § 2-10. I videregående skole kan fylkeskommunen fastsette i ordensreglementet at elever kan vises bort i inntil fem dager, jf. opplæringsloven § 3-8 første ledd.

Hva er bortvisning?

Bortvisning er når eleven sendes ut av opplæringen i en kort eller lengre periode. Opplæringsloven § 2-10 (grunnskolen) og § 3-8 (videregående skole) gir nærmere regler for bortvisning.

Forarbeidene til opplæringsloven omtaler bortvisning som skolesamfunnets mest alvorlige og inngripende reaksjon overfor forseelser. En bortvisning innebærer nemlig at elevens rett til opplæring settes til side, selv om det er for en avgrenset periode.

Forarbeidene understreker at selv om bortvisning er særlig regulert, så betyr ikke det at dette er en hensiktsmessig reaksjon eller en reaksjon som bør brukes ofte. Tvert imot fremgår det av forarbeidene at bortvisning ofte, og særlig i grunnskolen, vil være en svært lite hensiktsmessig reaksjon overfor elever med atferdsvansker. Dette understrekes også ved at det i loven vises til at bruddene på reglementet må være alvorlige eller ha skjedd flere ganger, jf. opplæringsloven § 2-10 og § 3-8.

Det vil ikke være tillatt å ha utestengelse fra en skoletur som en sanksjon i ordensreglementet. Det vil si at en elev ikke kan risikere å gå glipp av aktiviteter som skolen arrangerer på bakgrunn av noe eleven har gjort i forkant av og uavhengig av aktiviteten. I svært alvorlige tilfeller av brudd på ordensreglementet kan imidlertid hjemsendelse/bortvisning fra skoletur være en reaksjon. Dette er et inngripende tiltak som bør være absolutt nødvendig og en siste løsning fra skolens side.

Rektor selv vedtar om eleven skal bortvises etter å ha rådført seg med elevens lærere. Før det blir fattet enkeltvedtak om bortvisning (se kap.10), skal andre og mildere tiltak vurderes. Hvis andre tiltak ikke er hensiktsmessige i situasjonen, må de ikke faktisk tas i bruk. Foreldrene til elever på 1.-7. årstrinn skal varsles før eleven bortvises for resten av dagen. Foreldre/foresatte vil ha ansvaret for elever som er bortvist fra skolen.

Lærere kan få delegert myndighet til å bortvise elever fra egen undervisning i en opplæringsøkt, avgrenset oppover til to timer. En opplæringsøkt omfatter undervisning med samme lærer/lærere innenfor samme undervisningsområde. Rektor kan ikke gi lærere myndighet til å vise bort elever for en lenger periode enn dette.

Rektor står fritt til å delegere denne myndigheten til en, flere eller alle lærerne ved skolen. Rektor bør imidlertid alltid foreta en konkret vurdering av om delegeringen er forsvarlig og formålstjenlig. Kun rektor har anledning til å fatte vedtak der eleven blir sendt hjem. Det innebærer at der elever er bortvist fra læreres egen undervisning, vil eleven befinne seg på skolens område og være skolens ansvar. Det må vurderes konkret ut fra bl.a. elevens oppførsel og alder om det er nødvendig å ha tilsyn med eleven i denne perioden.

En meget sterk reaksjon i videregående opplæring er at en elev kan bortvises fra resten av opplæringsåret, og i helt spesielle tilfeller tape retten til videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3–8 andre ledd. Slike sanksjoner kan ilegges selv om de ikke er regulert i ordensreglementet. Rektor har ikke mulighet til å bortvise en elev resten av året, eller fatte vedtak om tap av rett til videregående opplæring. Slike vedtak må fattes av fylkeskommunen.

Meldeplikt til administrasjonen ved forsentkomming

Som en reaksjon på brudd på ordensreglementets regler om å møte presist, kan det innføres en ordning der læreren låser døren når timen begynner, og krever at elever som kommer for sent melder seg i administrasjonen. På bakgrunn av elevens forklaring vurderes det om eleven får anledning til å komme inn i timen. Dersom eleven ikke slipper inn i klasserommet, vil dette være å regne som en beslutning om bortvisning fra timen, som må følge reglene om bortvisning, se pkt. 9.2.

Andre reaksjoner på forsentkomming kan være

- gjensitting, se punkt 9.4
- møte mellom skole, elev og foreldre/foresatte

9.3 Skolebytte

Det kan være hensiktsmessig å nevne skolebytte som en sanksjon i ordensreglementet. Adgangen til i særlige tilfeller å flytte en elev til en annen skole, reguleres i opplæringsloven § 8-1. Det påpekes at opplæringsloven § 8-1 er en selvstendig hjemmel, som kan benyttes uavhengig av om skolebytte er nevnt i ordensreglementet eller ikke. En elev kan altså overføres til en annen skole f.eks. som et tiltak for å ivareta andre elevers rett til et godt psykososialt miljø etter kap. 9a, uten at dette står som en sanksjon i ordensreglementet.

Ikke sanksjoner

Skolebytte og nedsatt karakter i orden eller oppførsel vil vanligvis ikke være sanksjoner etter skolens ordensreglement, men det kan fortsatt være lurt å vise til dem i ordensreglementet.

9.4 Gjensitting

Gjensitting kan fastsettes som en sanksjon i ordensreglement. Hvor lenge en elev skal sitte igjen må stå i forhold til reglementsbruddet. Gjensittingen bør ha et faktisk formål, og ikke innebære at eleven f.eks. skal se i veggen i en time.

På en skole der elevene har lang reisevei og det er dårlige kommunikasjoner, vil gjensitting ofte være en mye vanskeligere sanksjon å gjennomføre enn i tettbygde strøk.

Det kan ikke brukes makt for å tvinge en elev til å sitte igjen etter timen. Dersom eleven nekter å

sitte igjen kan dette imidlertid få ytterligere konsekvenser for eleven da andre sanksjoner må vurderes.

9.5 Nedsatt karakter i orden eller oppførsel

Når en elev vurderes i orden og i oppførsel, skal det foretas en helhetlig vurdering av eleven opp mot reglene i ordensreglementet over en lengre tidsperiode. Eleven og foreldre/foresatte har rett på skriftlig varsel dersom det er fare for at eleven kan få nokså god (Ng) eller lite god (Lg) i orden eller i oppførsel, jf. forskrift til opplæringsloven § 3-7. Dette er en annen vurdering enn spørsmålet om en sanksjon i et konkret tilfelle av brudd på ordensreglementet. Mange skoler benytter seg av et system med anmerkninger for enkeltbrudd på reglementet, både for å holde orden på helheten og gi elevene en advarsel.

Vanligvis skal ikke læreren ved fastsettelse av karakter i orden eller oppførsel legge avgjørende vekt på enkelthendelser. Unntaket er ved særlig klanderverdige eller grove enkelthendelser, f.eks. grov vold. Det bør derfor nevnes i ordensreglementet at nedsatt karakter i orden eller oppførsel også kan benyttes som en sanksjon. Det påpekes at en grov eller klanderverdig enkelthendelse kan få vekt i en samlet vurdering av karakteren, uten at den nedsatte karakteren nødvendigvis fremstår som en sanksjon kun for denne hendelsen.

Elevene plikter å møte til undervisningen. Gjentakende problemer med punktlighet, for eksempel gjentakende forsentkomming, kan føre til varsel om at ordenskarakteren kan bli nedsatt. Det påpekes at bakgrunnen for at elevene kommer for sent, vil være avgjørende for om fraværet kan få betydning for ordenskarakteren.

9.6 Midlertidig inndragning av gjenstander

Når ordensreglementet har regler om besittelse av farlige, uønskede eller ulovlige gjenstander, skal det fastsettes i ordensreglementet hvordan dette skal håndteres. Dette kan for eksempel være midlertidig inndragning av gjenstanden. Ulovlige gjenstander og ulovlige rusmidler, som f.eks. våpen og narkotika, skal overlates til politiet.

En mobiltelefon, sigaretter, snus e.l. kan inndras som en sanksjon for brudd på ordensreglementet, eller som et ordensmessig tiltak etter en advarsel, se punkt 8. Hvor lenge en mobiltelefon kan tas fra en elev må vurderes ut i fra hvor alvorlig og gjentakende bruddet på reglene er, og hvor skadelig for undervisning, ro og orden det vil være å gi telefonen tilbake. Varigheten må vurderes konkret. Langvarig inndragelse, for eksempel en hel dag, bør praktiseres med forsiktighet, men kan noen ganger være nødvendig.

Umyndige elever som får alkohol eller tobakk inndratt på skolen, har ikke rett til å få disse gjenstandene tilbake senere. Disse bør leveres til foreldre av hensyn til foreldreansvaret.

For ordens skyld nevner vi at det går et skille mellom midlertidig inndragning av gjenstander som er forbudt på skolen, og politiets og påtalemyndighetens mulighet til beslagleggelse for å sikre bevis for et straffbart forhold. Beslag er en midlertidig forføyning/rettsavgjørelse som innebærer at politiet kan sette seg i besittelse av ting.

9.7 Anmeldelse, etterforskning og bruk av fysisk makt

Utdanningsdirektoratet anbefaler at straffbare forhold som skjer på skolens område, meldes til politiet. For mindre alvorlige forhold må det tas en konkret vurdering av om anmeldelse er hensiktsmessig. Uavhengig av en anmeldelse, må skolen vurdere saken opp mot ordensreglementet og foreslå aktuelle hjelpetiltak der det er nødvendig.

Skolen eller læreren har ikke hjemmel til å utføre etterforskningsmessige tiltak eller utøve tvang. Etterforskningsmessige tiltak kan være f.eks. ransaking⁶, narkotikatesting og alkoholtesting⁷. Politiet eller andre som har hjemmel til dette i straffeprosessloven, må evt. kobles inn. Selv om skolen har en mistanke om f.eks. narkotikabruk, kan de ikke selv gå gjennom elevenes eiendeler.

Inntil videre skal det ikke foretas noen forbyggende aksjoner (uten spesifikk mistanke) der politiet og hunder skal sjekke elever for narkotika i skoletiden⁸.

Verken elever eller lærere kan bruke fysisk makt. Fysisk maktbruk vil kunne rammes av straffelovens bestemmelser, som straffelovens § 228 om legemsfornærmelse. I forarbeidene til opplæringsloven vises det til at bestemmelsene om nødrett og nødverge i straffelovens § 47 og § 48 til en viss grad gir skolens personale mulighet til å bruke fysisk makt for å hindre at elever skader seg selv eller andre, eller skader eiendom.

Nødrett/nødverge kan f.eks. være å stoppe slåsskamper eller beskytte seg selv mot truende og voldelige elever. I tillegg vil skolens ansatte ha en plikt til å ha omsorg for elevene, og å hindre krenkelser dersom det er nødvendig i den konkrete konflikten. De ansatte kan derfor i enkelte situasjoner ikke bare ha en rett, men også en plikt til å gripe inn i truende situasjoner ovenfor elever, jf. opplæringsloven § 9a-3 andre ledd. En slik plikt vil ikke oppstå dersom inngripen medfører fare for den ansattes egen helse.

---

⁶ Ransaking reguleres av straffeprosessloven (strpl.) § 192 (for private skap), strpl. § 193 (for skolegården) og strpl. § 202 (for gymsal, garderobes e.l.).

⁷ Kroppslig undersøkelse reguleres av straffeprosessloven § 157.

⁸ Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet evaluerer for tiden om slike aksjoner kan gjennomføres eller ikke.

---

10. Saksbehandlingsregler ved bruk av sanksjoner eller innføring av tiltak

Det gis ikke uttømmende saksbehandlingsregler i opplæringsloven. Skolen/skoleeier må som forvaltningsorgan alltid forholde seg til de generelle saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven, enten det dreier seg om forskrifter, vedtak eller enkeltvedtak.

Før det blir tatt en avgjørelse om sanksjonering, f.eks. om bortvisning, skal eleven ha fått mulighet til å forklare seg muntlig overfor den som skal ta avgjørelsen, jf. opplæringsloven § 2-9. Hvor omstendelig dette skal foregå vil variere med alvorligheten av regelbruddet, men eleven skal uansett få muligheten til å fremme sin side av saken. Sanksjoner for disiplin på skolen kan ikke stride mot barnets menneskeverd, jf. barnekonvensjonen artikkel 28 nr. 2.

De mest alvorlige sanksjonene for brudd på ordensreglementet vil være så bestemmende for elevens rettigheter eller plikter at det må fattes enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, noe som krever skriftlighet, begrunnelse og klagerett.

I avgjørelsen av om det dreier seg om et enkeltvedtak eller ikke er det sentralt å vurdere hvor inngripende tiltaket eller sanksjonen er. Rektors bortvisning av en elev fra skolen vil kreve et enkeltvedtak. Avgjørelse om bortvisning av en elev for opptil to klokke timer skal på den annen side ikke regnes som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2⁹.

At en elev flyttes til en annen skole av hensyn til de andre elevene, vil være et tiltak etter opplæringsloven § 8-1 siste ledd, som er så inngripende at skoleeier må fatte et enkeltvedtak.

Fylkesmannen vil være klageinstans for enkeltvedtak i grunnskolen, jf. § 15-2. I videregående skole vil fylkesmannen kun være klageinstans for tap av rett til videregående opplæring. For enkeltvedtak om andre sanksjoner i videregående opplæring vil fylkeskommunen ved fylkestinget være klageinstans.

Det er viktig å opprettholde et godt samarbeid mellom skolen og hjemmet. Selv om en sanksjon ikke regnes som et enkeltvedtak, bør derfor skolen informere foreldre/foresatte om hendelsen og reaksjonen som har blitt brukt. Også ved innføring av tiltak begrunnet i opplæringen kan det være behov for å kontakte foreldre/foresatte.

Uansett er det viktig at skolen på en eller annen måte redegjør skriftlig for de sanksjoner eller tiltak de iverksetter. Ved innføring av tiltak som vedrører det psykososiale miljøet ved skolen bør skolen f.eks. føre en logg over tiltak. Dette vil være en del av internkontrollen etter § 9a-4.

---

⁹ Prop.95 L (2009-2010) s. 43

Referat

Til stede:

Trinn	Tillitsvalgte				Andre
10	Sindre	✓	Lisbeth	✓	Sondre L.
9	Yvonne	✓	Daniel	✓	-
8	Bjarte	✓	Nora	✓	-
7	Frida	✓	Hans Mathias	✓	-
6	Matas	✓	Sandra	✓	-
5	Julian	✓	Annika	✓	-

1. Regler for kantinen

Regelplakat for kantinen er drøftet i klassene. Mange elever ønsker å få drikke mer juice enn 1 glass, men de viser forståelse for at det må være en grense lik for alle.

Enstemmig vedtatt.

2. Nytt ordensreglement

Elevrådsrepresentantene har samlet disse innspillene fra klassene:

- 6., 9. og 10. trinn ønsker å bruke mobiltelefon i friminuttene. De vil for eksempel spille musikk, bruke snap og ha kontakt med andre som ikke går på skolen i Berlevåg.
- 6. trinn:
  - o «Ordenselever»: Dette bør være opp til den enkelte klasse.
  - o «Elevene skal oppholde seg på skolens område i skoletiden»: Dette bør ikke være fast regel. Det er mye bedre at elever får gå hjem og hente ting de mangler i stedet for at foreldrene skal bruke av sin tid til å komme med utstyr.
  - o «Sykkelhjelmer»: Det bør være opp til foreldrene å bestemme om eleven skal bruke hjelm.
  - o «Snøball»: Det bør være lov å ha snøballkrig der det er lov å kaste på de som er med, men ikke i ansiktet.
  - o «Rusmidler»: Dette må gjelde de ansatte også.

3. Elevrådet møter formannskapet /Veilederkorpset 9. februar

Framføring:

Lysbilde 2: Sindre	Lysbilde 6: Lisbeth og Sondre L.
Lysbilde 3: Frida og Sandra	Lysbilde 7: Hans Mathias og Julian
Lysbilde 4: Matas og Sondre L.	Lysbilde 8: Annika, Bjarte og Daniel
Lysbilde 5: Yvonne og Nora	

4. Eventuelt – saker fra klassene

- 8. trinn ønsker å ha gym på idrettshallen alene.

Neste møte: Tirsdag 20. februar i 2. time

Ingvild
referent

BERLEVÅG KOMMUNE

Berlevåg skole

Til medlemmene

REFERAT FRA MØTE I SAMARBEIDSUTVALGET/SKOLEMILJØUTVALGET 17.03.2016

Det ble avholdt møte i samarbeidsutvalget/skolemiljøutvalget ved Berlevåg skole mandag 13. mars 2017 kl. 18:00.

Til stede: Daniel Aleksandersen, Frida Ananiassen, Nora Lorentsen, Sindre Kristiansen, Liv Elin Efraimsen, Marius Osmo, Anne Johnsen, Egil Frantzen, Tine L. Neergård og Ingvild Sehl.

Sak 4/16-17 Nytt ordensreglement

Innspill fra hhv. lærere, foreldre og elever ble gjennomgått.

Forslag fra lærere og foreldre samsvarer på alle punkt. Elevenes ønsker om bruk av mobiltelefon, snøballkrig og opphold utenfor skolens område ble møtt med forklaring. Alle forslag sendes tilbake til skolen, og rektor lager et samlet utkast til kommunestyret.

Sak 5/16/17 Skolerute 2017/18

Siden oppvekstsjeff nå er på plass vil SMU behandle skoleruta i stedet for å vedta den. SMU samlet forslagene til 2 ulike utkast:

1. Som høringsutkastet
2. Som høringsutkastet, men med følgende endringer:
  - a. 16.-18.08.17. Planleggingsdager
  - b. 02.-06.10.17. Høstferie
  - c. 23.02.18. Vinterferie
  - d. 11.05.18 Planleggingsdag utgår (flyttet til 16.08.)

Elever, foreldre og lærere tar med seg de to forslagene til en siste høringsrunde i egne grupper. Resultatet sendes til oppvekstsjeff Ragnar Olsen for endelig vedtak.

Sak 6/16-17 Div. orienteringer fra rektor og FAU

1. Trivsel på skolen – tilpasset friminutt for TL og kantine, samt økt inspeksjon: Rektor informerte om endring av friminutt til to lengre økter, slik at elevene både får lekt i TL og spist i matfrie. Det er nå doblet antall utevakter i disse friminuttene.
2. Status for enkeltvedtak §9 – orientering om det psykososiale miljøet:

BERLEVÅG KOMMUNE

Berlevåg skole

Det er fattet 9 stk. enkeltvedtak dette skoleåret. Noen av disse er enkeltstående hendelser, andre er gjentakende plaging/utestenging.

3. Uteområde for skolen:

Det foreligger ennå ingen arealplan for skolens uteområde. Det er stort behov for at noe blir gjort med dette til sommeren. Elevene kommenterte i møtet at «...det er trist å se 1. klassinger hakke i frossen sand»☺. FAU har bedt kommunen om informasjonsmøte 22.03. Elevrådet vil bli invitert med.

4. Svømmebasseng

Informasjon fra siste brukermøte gikk ut på at prosjektet er i rute. Anbud går antakelig ut før påske.

Sak 7/16-17 Eventuelt

- a. Rektor vil starte evaluering av årets Elevundersøkelse med elevrådet/klassene. Det forberedes en egen brukerundersøkelse for å evaluere tiltaksplanen fra i fjor.
- b. Rektor informerte om teknisk tilstand på det nye skolebygget. Elevene fikk fortelle at det er for kaldt (14 grader) på enkelte rom, og lærerne fortalte om et par andre rom som er for varme. Det er fortsatt en del is på noen deler av taket. Foreldre kommenterte den manglende dreneringen ute. Vi avventer entreprenørs lovede utbedring.
- c. Foreldre oppfordret elevene til å snakke med hverandre og komme med konkrete forslag til hva de ønsker seg av aktiviteter / lekeapparater / tilrettelegging i skolegården.

Takk til Liv Elin for god møtemat☺

Møtet hevet kl. 19:15

Ingvild Sehl
referent

50/17 Formelt samarbeid mellom skoleeierne i Berlevåg og Båtsfjord kommuner

Arkivsak-dok. 17/00436-1
Arkivkode.
Saksbehandler Ragnar Olsen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	29.08.2017	50/17
2 Kommunestyret	28.09.2017	

Forslag til vedtak/innstilling:

Samarbeidsmodellen mellom skoleeierne i Berlevåg og Båtsfjord kommuner vedtas.

Vedlegg:

Skriv fra Fylkesmannen i Finnmark: Ny desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen.

E-post fra Fylkesmannen i Finnmark: Bl.a. endret søknadsfrist.

Saksframstilling:

Samarbeidsmodell:

I denne omgangen ønsker vi at samarbeidet først og fremst skal dreie seg om felles etterutdanning av grunnskolenes ledere, ressurslærere og undervisningspersonale. Vi anser barneveiledere/ assistenter og andre fagstillinger i grunnskolen, slik som vernepleiere, som en del av undervisningspersonalet.

Vi ønsker å etablere følgende nettverk mellom de to kommunene:

Skoleledernetttverk

Dette skal bestå av skoleeierens administrasjon (oppvekstsjef og skolefaglig rådgiver), rektorer og inspektører/ avdelingsledere ved skolene. Til sammen vil dette nettverket bestå av 8 personer, 5 fra Båtsfjord og 3 fra Berlevåg. Deres hovedoppgaver vil være:

- Planlegge og styre det etablerte samarbeidet mellom de to skoleeierne.
- Planlegge og administrere kompetanseutvikling for skolelederne, ressurslærerne og undervisningspersonalet
- Delta på felles kompetansetiltak
- Organisere fellessamlinger for skoleeiere på politisk nivå
- Drøfte felles problemstillinger og utfordringer

Vi tar sikte på at dette nettverket møtes 4 ganger i året etter en oppsatt plan.

Ressurslærernetttverk

Dette skal bestå av ressurslærere på de tre grunnskolene i kommunene våre. Ordningen med ressurslærere har kommet gjennom Ungdomstrinn I Utvikling(UIU) hvor disse utgjør en viktig del av den skolebaserte kompetanseutviklingen det har vært satset på. En ressurslærer er en erfaren lærer innenfor et fag eller fagområde. Gjennom UIU har disse lærerne gitt en ekstern skolering på regionalt nivå (Øst-Finnmark). I neste omgang skal ressurslærerne dele dette med sine kolleger på skolenivå slik at det skjer en positiv endring i klasserommet på elevnivå. Fra kommende skoleår bli det tre ressurslærere på Båtsfjord skole, en på Nordskogen skole og to på Berlevåg skole. Dette nettverket på 6 personer har følgende oppgaver:

- Sammen med skoleledernetttverket planlegge kompetanseutviklingen for ressurslærerne og undervisningspersonalet
- Delta på felles kompetansetiltak og videreformidle dette på egen skole
- Drøfte felles problemstillinger og utfordringer

Vi tar sikte på at også dette nettverket møtes 4 ganger i året etter en oppsatt plan. Deler av samlingene kan med fordel legges samtidig med skoleledernetttverkets samlinger.

Statens nye satsing på desentraliserte kompetansemidler

Signalene fra Utdanningsdirektoratet og Kunnskapsdepartementet er at den sterke satsingen på sentralstyrte tiltak som veilederkorpset og Ungdomstrinnet i utvikling blir avløst av desentraliserte kompetansemidler der det lokale nivået får større innflytelse på hva pengene skal brukes til. Disse desentraliserte kompetansemidlene vil bli kanalisert gjennom Fylkesmannen og fordelt etter innstilling fra fylkesvise kompetansefora hvor Fylkesmannen, representanter fra kommuner, Utdanningsforbundet og Universitet og Høgskoler sitter. Midlene skal brukes til tiltak som bidrar til at kommunene når sine sektormål for grunnskolen. Det er pekt på tre sentrale områder:

- Elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
- Elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse
- Flere elever og lærlinger skal gjennomføre videregående opplæring.

I regionen vår(Øst-Finnmark) er vi enige om at vi samarbeider/samhandler to og to kommuner om tiltak. I informasjonen fra Fylkesmannen står det videre at midlene kan brukes til å lønne etablerte medarbeidere for koordinering og oppfølging av utviklingsområder. Viser til vedlagt skriv fra Fylkesmannen i Finnmark.

Videre er det et krav at skoleeierne bidrar med 30 % finansiering av samarbeidsforumet. De skoleeiere som ikke deltar i utviklingsarbeidet vil ikke få midler.

Vi legger opp til at Båtsfjord og Berlevåg er proaktive i forhold til en felles søknad på disse midlene i 2017. Vi vil dette første året søke om midler til etablering og drift av vårt formaliserte samarbeid slik det er skissert ovenfor. Det vil da være en styrke å ha samarbeidet politisk forankret gjennom kommunestyrevedtak i begge kommuner.

Finansiering av samarbeidstiltakene

Det er vanskelig å lage et godt budsjett for samarbeidstiltakene så tidlig i etableringen av samarbeidet. Det viktigste nå i første omgang er å få formalisert de gode intensjonene om samarbeid og peke på de mest aktuelle samarbeidsområdene på kort sikt. For høsten 2017 ligger begge kommunene inne med midler avsatt til bl.a. ressurslærer og på nåværende tidspunkt mener vi at vi har den nødvendige egenandelen på 30 %.

Ordningen med desentraliserte kompetansemidler videreføres og opptrappes i 2018. Da blir det mulig for kommunene å ta høyde for egenandelen i budsjettprosessen for 2018

Vi ser for oss følgende finansieringskilder:

- Egne midler
- Desentraliserte kompetanseutviklingsmidler fra Staten
- Ubrukte lønnsmidler til utviklingsveileder i UIU
- OU-midler fra KS

Bakgrunn:

Dette saksframlegget er utarbeidet av skolefaglig rådgiver i Båtsfjord og oppvekstsjefen i Berlevåg. Saksframlegg er ferdigstilt i møter med administrasjonen ved grunnskolene i våre kommuner vår og høst 2017. Vi foreslår at saken behandles i de to kommunenes respektive kommunestyre.

Båtsfjord og Berlevåg kommuner har i løpet av de siste par årene vurdert et formelt samarbeid som skoleeiere. I 2016 ble det lyst ut stilling som felles oppvekstsjef. Det ble ikke tilsatt noen i denne stillingen. Imidlertid har Berlevåg ansatt ny oppvekstsjef i 100 % stilling som tiltrådte i mars 2017. Båtsfjord har tilsatt ny skolefaglig rådgiver i 50 % stilling som tiltrådte 1. juli 2017.

Gjennom de sentrale satsingene på veilederkorps og Ungdomstrinnet i utvikling (UIU) har Båtsfjord og Berlevåg samarbeidet, bl.a. ved felles bruk av veiledere og egne fellessamlinger. Disse to sentrale satsingene avsluttes i løpet av 2017, men vi foreslår at samarbeidet mellom Båtsfjord og Berlevåg fortsetter gjennom et mer formalisert og forpliktende samarbeid. For høsten 2017 har vi allerede avtalt følgende fellestiltak:

- Felles planleggingsdag for lærerne: Båtsfjord 17.8.
- Felles avslutning med veilederkorpset: Kongsfjord 13.9.
- Fellesmøte skoleledere: Kongsfjord 14.9.
- Samling skoleledere og ressurslærere: Kongsfjord 15.9.
- Felles planleggingsdag for lærerne: Berlevåg 20.11

Merknader:

FYLKESMANNEN I FINNMARK
Oppvekst- og utdanningsavdelingen

FINNMÁRKKU FYLKKAMÁNNI
Bajássáddan- ja oahpahusossodat

SØR-VÅRANGER KOMMUNE Boks 406, 9915 Kirkenes		
03 JULI 2017		
Saksnr 17/1946	Dok nr	Off vurdering Kopi til

Kommunene i Finnmark
Private grunnskoler i Finnmark
UiT Norges arktiske universitet v/ Nina Teistevoll

Deres ref

Deres dato

Vår ref
Sak 2017/2731
Ark

Vår dato
27.06.2017

Saksbehandler/direkte telefon: Marianne Fjellheim - 78 95 05 41

Ny desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen

Kunnskapsdepartementet starter i 2017 innføring av ei desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen. Statlige midler skal bygge opp under skoleeier sitt ansvar for kvalitetsutvikling og stimulere til et langsiktig samarbeid mellom kommunene og universitet/høgskoler (UH- sektoren). Private skoleeiere kan delta på samme vilkår som kommunene. Ordninga vil etter hvert omfatte videregående opplæring.

Den nye ordninga er nærmere redegjort for i Meld. St. 21 (2016- 2017) Lærelyst – Tidlig innsats og kvalitet i skolen. I kapittel åtte i meldinga blir det foreslått tre ulike spor for statens støtte til kompetanseutvikling: en desentralisert ordning for etterutdanning, en oppfølgingsordning og en innovasjonsordning. Regjeringa har signalisert at de vil trappe opp den statlige støtten til om lag 500 millioner kroner pr. år.

Den desentraliserte ordninga for etterutdanning starter opp dette året, og Finnmark er tildelt i overkant av 1,8 millioner kroner. Fylkesmannen mener vi må se på dette første året som et prøveår, der vi alle må forsøke å finne frem til det mest hensiktsmessige opplegget for vårt fylke. Så legger vi til grunn at det er mulig å justere når vi får litt erfaring med ordninga.

Skoleeier har hovedansvar for kompetanseutvikling i skolen, jf. opplæringslova § 10-8. Den nye ordninga innebærer at skoleeierne skal analysere og prioritere hva de har behov for, og gjennomføre tiltakene i samarbeid med UH-sektoren. Skoleeierne må samarbeide i nettverk og bli enige om hvordan midlene skal fordeles, og hvilke tiltak som skal prioriteres. Om kommunene i nettverket ikke blir enige om prioriteringene, er det Fylkesmannen som tar den endelige avgjørelsen.

Mål og utviklingsområde

Ordninga med videreutdanning med stipend og vikarmidler fortsetter som før. Midlene til ny desentralisert ordning skal stimulere til langsiktig utvikling og bidra til at kommunene og de private skolene kan oppnå sektormålene for grunnopplæringa:

- Elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø
- Elevene skal mestre grunnleggende ferdigheter og ha god faglig kompetanse
- Flere elever og lærlinger skal gjennomføre videregående opplæring

De statlige føringene for bruken av midlene er ikke knyttet til bestemte fag eller fagområder og skal ikke endres fra år til år. Midlene skal benyttes til etterutdanning og skal fremme kollektive læreprosesser i skolen.

Et av målene med den nye desentraliserte ordninga er å bidra til å styrke samarbeidet med UH-sektoren. Skoleeierne er ikke bundet til å benytte den geografisk nærmeste UH-institusjonen. Midlene kan ikke benyttes til eksterne kompetansetilbydere som ikke er en del av en UH-institusjonene.

Nettverk

Utdanningsdirektoratet har lagt til grunn at skoleeierne må samarbeide i nettverk og med UH-institusjoner i denne ordninga. I disse nettverkene må skoleeierne og UH-sektoren bli enige om hvordan de statlige midlene skal fordeles og brukes.

Nettverkene skal planlegge etterutdanninga og bli enige om hvordan midlene skal fordeles. Skoleeierens prioriteringer skal bygge på lokal tilstandsvurdering/skolebasert vurdering av behov for kompetanseutvikling. Nettverkene må legge til grunn at dette skal være varige ordninger og vurdere om de vil ha ressurspersoner og ev. veiledere med seg i arbeidet. Det er mulig å videreføre og videreutvikle utviklingsarbeid som allerede er etablert mellom nettverkene og UH-institusjonene.

I Finnmark har vi en struktur med nettverk i regionen som er inndelt slik:

- RSK- Vest: Alta, Loppa, Hasvik, Hammerfest, Kvalsund, Honningsvåg og Måsøy
- RSK- Midt: Porsanger, Kautokeino, Karasjok, Lebesby og Gamvik
- Nyetablert Region Øst: Tana, Berlevåg, Båtsfjord, Vardø, Vadsø, Nesseby og Sør-Varanger

Det er ikke noe krav at nettverkene skal ha en egen kontaktperson eller i hvor stor stilling en slik funksjon skal ha, men Fylkesmannen kan vanskelig se for seg hvordan denne satsingen kan gjennomføres uten at det enkelte nettverk har en person til å koordinere arbeidet. Fylkesmannen ber derfor om at hver region utnevner en nettverkskontakt som skal være bindeleddet mellom Fylkesmannen og nettverkene.

Finansiering

Finnmark har i 2017 fått kr 1 888 000,- til den desentralisert ordningen. Midlene er fordelt etter antall hele lærerårsverk i fylkene. Det er ikke lagt til grunn at midlene skal tildeles til hver enkelt kommune. Her kan det være ulike måter å gjøre dette på, avhengig av *hva nettverkene blir enige om*. Også midler til UH-institusjonen må være med i det samla forslaget fra nettverket. Ved endelig tildeling vil Fylkesmannen legge hovedvekt på forslagene fra nettverkene, men også ta et visst hensyn til antall lærerårsverk i hvert nettverk.

Midlene skal benyttes til etterutdanning for så mange lærere som mulig og fremme kollektive prosesser for profesjonsutvikling for å nå overordnede sektormål. Midlene skal ikke benyttes av skoleeier til anbudsrunder eller forhandlinger med UH-sektoren. Kommuner som av ulike grunner ikke ønsker å delta i dette utviklingsarbeidet, vil ikke få tildelt midler.

Kommunene og de private skolene må bidra til finansieringen med en egenandel på 30 % av de statlige midlene som går til det enkelte nettverket. Egenandelen kan helt eller delvis brukes til lønn/frikjøp om skoleeier finner dette mest hensiktsmessig.

Fylkesmannen sin rolle

Fylkesmannen skal tilpasse rollen sin etter hva som allerede er etablert og fungerer godt i Finnmark. Fylkesmannen skal ha en kontaktperson for hvert av nettverkene, og disse kan hjelpe til med å avklare rammer og mål for ordninga. Fylkesmannen skal fordele midlene til kommunene, private skoler og UH- institusjonene. Vi vil fordele midlene etter ei samla vurdering av de innsendte oppleggene og planene og se til at midlene blir benyttet effektivt og i samsvar med formålet. Ved uenighet om prioriteringene i nettverkene vil Fylkesmannen ta den endelige avgjørelsen.

Veien videre

- Nettverkene melder inn til Fylkesmannen hvem som er kontaktperson i nettverkene, så snart som mulig.
- Fylkesmannen gjennomfører møter med representanter for nettverkene og UiT i august 2017.
- Nettverkene har klart et opplegg/en plan for organisering og konkrete kompetansetiltak innen **15. september 2017**. Planen må også vise hvordan samarbeidet med UH-sektoren blir ivaretatt.
- Fylkesmannen tar sikte på å tildele midlene medio november. Vi legger til grunn at skoleeierne kan overføre midler til 2018 om det er nødvendig.
- Ved behov vil Fylkesmannen innkalle representanter for nettverkene til møter og det kan også være aktuelt for kontaktperson fra Fylkesmannen å delta på møter i det enkelte nettverk.
- Vi forutsetter også at arbeidet er forankret hos skoleeier og at skoleeierne opptre som en styringsgruppe for nettverket.

Kontaktpersoner hos Fylkesmannen i Finnmark er Marianne Fjellheim
fmfmafj@fylkesmannen.no

Vi ber om at vår referanse oppgis ved henvendelse til oss.

Med hilsen

Katharine Jakola
fung. utdanningsdirektør

Marianne Fjellheim
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og derfor uten underskrift.

Siv Efraimsen

Fra: Fjellheim, Marianne <fmfmafj@fylkesmannen.no>
Sendt: mandag 21. august 2017 08.45
Til: Rikke Raknes; Tove Kristensen Knudsen;
'Oppvekstleder@hasvik.kommune.no'; Måsøy
(oppvekst@masoy.kommune.no); Christer Ringheim
(Christer.Ringheim@hammerfest.kommune.no); Mads Stian Hansen
(MadsStian.Hansen@nordkapp.kommune.no);
'irmelin.klemetzen@porsanger.kommune.no'; 'Arnulf Soleng
(arnulf.soleng@karasjok.kommune.no)'; 'liv.b.karlsen@loppa.kommune.no';
'lise.ofeldt@lebesby.kommune.no'; 'tove.nornes@gamvik.kommune.no';
Tana; Ragnar Olsen; Kurt Schjølberg; 'arnulf.ingeroyen@sor-
varanger.kommune.no'; Kvalsund; oeyvhauk@bpvsas.onmicrosoft.com;
'borge.martinussen@vardo.kommune.no'; Nesseby; 'Håkan Funck
(hakan.funck@akgalta.no)'; 'Bodil.Vars@kautokeino.kommune.no'
Kopi: Håvard Lunnan (Havard.Lunnan@udir.no); Jakola, Katharine
Emne: Desentralisert ordning - utsatt frist for innsending av planer/opplegg
15.oktober

Hei

Fylkesmannen gjennomførte et møte med skoleeierne i etterkant av Fagsamling om nye kap 9a i Alta den 15.08.2017.

På dette møtet kom det opp en del spørsmål som jeg lovet å besvare. Jeg har vært i kontakt med Håvard Lunnan i UDIR og fått følgende svar på deres spørsmål:

- 1) Hvem tar kontakt med UH for å avtale samarbeid i forbindelse med den desentraliserte ordningen?
  - Hvis skoleeier ønsker å delegere dette arbeidet til RSK er det ok. RSK må forsikre seg om er at dette er forankret hos skoleeier, gjennom analyser og skoleeiers vurderinger.
- 2) Er Fylkesmannen kontaktperson mellom universitetet og skoleeiere når det gjelder innovasjonsordningen?
  - Nei. Innovasjonsordningen er en avtale mellom departement og forskningsrådet. Forskningsrådet skal administrere denne ordningen. Det er ikke avsatt midler til ordningen i 2017. Ordningen starter opp i 2018. Det avventes en utlysning. Hvis noen skoler allerede har avtaler, løper disse. Forespørselen/søknad om deltakelse i denne ordningen må komme fra et avklart forhold mellom skoleeier og UH.
- 3) Kan skoleeier kontakte nasjonale senter for samarbeid?
  - Nasjonale senter skal ha en rolle ovenfor UH sektor. De er ikke selvstendig tilbyder i den desentraliserte ordningen.
  - De nasjonale sentrene skal bistå UH sektoren med å skaffe seg den kompetansen skoleeier etterspør.
  - De nasjonale sentrene er styrt av UDIR- det foreligger forslag om at de skal innlemmes i universiteter.

Etter samtalen med Udir ønsker Fylkesmannen å orienter om følgende når det gjelder den desentraliserte ordningen:

- Deltakelse i den desentralisert ordningen skal ikke baseres på en søknad, men det skal fremstilles en plan/opplegg der det fremkommer:
  - Forankring
  - Forpliktelser

- Mål
- Ansvar
- Samarbeid med UH
- Planen skal fremme kollektive læringsprosesser og inneholde kompetanseutviklingstiltak, som skal være med på å øke kvaliteten på undervisningspraksisen (se brev datert 27.06.2017)
- Det skal være en plan for kollektivt arbeid over tid → læring og utvikling
- Tildelte midler skal i hovedsak gå til kompetansetiltak
- Egenandelen på 30 % kan være lønnsmidler
- Fylkesmannen godkjenner planen og deler ut midler etter plan/opplegg

Etter anbefaling fra UDIR, og med bakgrunn i at alle fylkesmennene skal ha et møte om den desentralisert ordningen i Oslo den 11. og 12. september, utsetter vi fristen for å sende inn en plan/opplegg til den **15. oktober**. På denne måten får alle parter bedre tid.

Med vennlig hilsen

Marianne Fjellheim
seniorrådgiver
Fylkesmannen i Finnmark

Telefon: 78 95 0541

Mobil: 91689423

<http://www.fylkesmannen.no/finnmark>

 Tenk miljø - trenger du å skrive ut denne e-posten?